

Joni Kinnunen

LÖYDÄ SIIPESI JA LÄHDE LENTOON!

Pilotti-toiminnan soveltuvuus varhaisnuorisotyön työmenetelmäksi

**Opinnäytetyö
CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Yhteisöpedagogi (AMK), kirkon nuorisotyö
Huhtikuu 2021**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Huhtikuu 2021	Tekijä/tekijät Joni Kinnunen
Koulutus Yhteisöpedagogi, kirkon nuorisotyö	☒ AMK ☐ YAMK	
Työn nimi LÖYDÄ SIIPESI JA LÄHDE LENTOON! Pilotti-toiminnan soveltuvuus varhaisnuorisotyön työmenetelmäksi.		
Työn ohjaaja Sari Virkkala	Sivumäärä 65+ 3	
Työelämäohjaaja Mikko Varesmaa		
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia Pilotti-toiminnan toimivuutta ja soveltuvuutta varhaisnuorisotyön työmenetelmäksi varhaisnuorten sekä Pilotti-ohjaajien kokemuksesta. Tutkimus toteutettiin laadullisena tutkimuksena ja tutkimusmenetelmänä käytettiin deskriptiota eli kuvailevaa tutkimusotetta.</p> <p>Aineistonkeruumenetelmänä toteutettiin kaksi kyselyä toimintaan osallistuneille varhaisnuorille sekä heitä ohjaaville työntekijöille joulukuussa 2020. Samat kyselyt uusittiin keväällä 2021 informaatiokatkoksen vuoksi.</p> <p>Tutkimustulosten mukaan varhaisnuoret sekä Pilotti-ohjaajat kokivat toiminnan soveltuvan pääosin varhaisnuorisotyön työmenetelmäksi. Tutkimuksessa nousi myös tärkeitä kehitystehtäviä, jotka haastavat toiminnan soveltuvuutta.</p> <p>Tutkimuksen hankkeisti Suomen Avartti-säätiö.</p>		
Asiasanat Avartti, elämyspedagogiikka, nonformaalinen oppiminen, Pilotti-toiminta, puberteetti, varhaisnuori, varhaisnuorisotyö.		

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date April 2021	Author Joni Kinnunen
Degree programme Bachelor of Humanities, Community Educator		
Name of thesis FIND YOUR WINGS AND FLY! The suitability of Pilotti-action as a work method for pre-teen work.		
Centria supervisor M. ed Sari Virkkala		Pages 65+3
Instructor representing commissioning institution or company Mikko Varesmaa		
<p>The purpose of this thesis was to examine following subject: Will Pilotti-action be functional and suitable as a work method for a pre-teen work by the experience of pre-adolescents and Pilotti-leaders? The study was carried out as a qualitative research and the used research method was a description.</p> <p>During the study, two surveys were carried out one for those pre-adolescents who were attending to the Pilotti-action at that moment and one for youth workers who were leading those Pilotti-actions around Finland in December 2020. These surveys were renewed in the spring 2021 because of an information outage.</p> <p>The results of study show that by the experience of pre-adolescents Pilotti-action is a suitable work method for the pre-teen work. By the experience of Pilotti-leaders Pilotti-action is mainly suitable as a work method but there are a few subjects which affect Pilotti-action and these subjects would need some developing.</p> <p>This thesis was commissioned by The International Award for Young People foundation of Finland.</p>		

<p>Key words Experiential pedagogy, nonformal learning, The International Award For Young People Finland, Pilotti-action, pre-adolescent, pre-teen work, puberty.</p>
--

KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY

Avartti on 14–24-vuotiaille suunnattu kansainvälinen harrasteohjelma (engl. The International Award for Young people), jonka toiminnasta vastaa itsenäinen Avartti-säätiö Suomessa (Kauppila & Ruotsalainen 2007, 458; Varesmaa 2021).

Covid19 -virus eli koronavirus on tauti, joka julistettiin pandemiaksi 11.3.2020. (Anttila 2021.)

Elämypedagogiikka viittaa kasvatukseen, jonka tavoitteena on elämysten kautta auttaa kasvatettavaa löytämään oma arvonsa sekä osaamisensa (Avartti-säätiö 2021; Kauppila & Ruotsalainen 2007, 458–459 [Telemäki & Bowles 2001; Telemäki 1998]).

Nonformaalinen oppiminen tarkoittaa epävirallista oppimista, joka tapahtuu virallisten oppimisorganisaatioiden ulkopuolella. (Kauppila & Ruotsalainen 2008, 466–467).

Pilotti-toiminta on 10–14-vuotiaille suunnattu ja Avartti-toiminnan pohjalta kehitetty työmenetelmä, jonka tavoitteena on tukea varhaisnuorten kokonaisvaltaista kasvua sekä kehitystä (Varesmaa 2021; Pilotti-ohjaajaopas 2016).

Pilotti on lyhenne Pilotti-toiminnasta (Heikkinen 2020).

Pilottilainen on Pilotti-toiminnassa mukana oleva 10–14-vuotias varhaisnuori (Heikkinen 2020).

Pilotti-ohjaaja on henkilö, joka on käynyt Avartti-säätiön järjestämän Pilotti- tai Avartti-ohjaajakoulutuksen (Varesmaa 2021).

Puberteetti eli murrosikä on ihmisen kehitysvaihe, jossa lapsuus vaihtuu nuoruuden kautta aikuisuuteen. (Duodemic 2016.)

Varhaisnuori viittaa 7–14-vuotiaaseen lapseen/nuoreen (Jansa 2010, 267–268).

Varhaisnuorisotyö viittaa 7–14-vuotiaiden parissa tehtävään työhön. Sen tavoitteena on tukea kyseisen ikäryhmän turvallista, kokonaisvaltaista kasvua sekä kehitystä (Jansa 2010, 267).

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY
SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	1
2 VARHAISNUORISOTYÖ	3
2.1 Seurakunta.....	4
2.2 Kunta	6
3 IKÄRYHMÄN KEHITYS	9
3.1 Fyysinen kehitys.....	9
3.2 Psykkinen kehitys	11
3.3 Sosioemotionaalinen kehitys.....	13
3.4 Henkinen ja hengellinen kehitys	14
3.4.1 Henkinen kehitys.....	14
3.4.2 Hengellinen kehitys	16
4 PILOTTI-TOIMINTA	17
4.1 Pilotin teoria.....	18
4.1.1 Elämyspedagogiikka	18
4.1.2 Nonformaalinen oppiminen	19
4.2 Pilotti käytännössä.....	21
5 PILOTIN OSUUDET.....	24
5.1 Palvelu	24
5.2 Taito	25
5.3 Liikunta	26
5.4 Retki.....	26
6 MIKSI PILOTTI?.....	28
7 TUTKIMUSTAUSTA.....	31
7.1 Tutkimusongelmat.....	32
7.2 Tutkimusmenetelmät	33
7.3 Analysointi ja luotettavuus	34
8 TYÖNTEKIJÖIDEN KYSELY.....	36
8.1 Tutkimusaineisto	36
8.2 Tutkimustulokset.....	41
9 PILOTTILAISTEN KYSELY	44
9.1 Tutkimusaineisto	44

9.2 Tutkimustulokset.....	46
10 JOHTOPÄÄTÖKSET	49
11 POHDINTA	51
LÄHTEET.....	53
LIITTEET	
TAULUKOT	
TAULUKKO 1. Pilotin kolme tasoa.....	22
TAULUKKO 2 Kuinka monta kerholaista on mukana edustamasi organisaation Pilotti-toiminnassa tällä hetkellä?.....	36
TAULUKKO 3. Kuinka Pilotti-toiminta on soveltunut varhaisnuorten parissa tehtävään työhön edustamassasi organisaatiossa?.....	37
TAULUKKO 4. Miten Pilotti-toiminta tukee kerholaisen kokonaisvaltaista (psykkistä, fyysistä ja sosiaalista) kasvua ja kehitystä?.....	38
TAULUKKO 5. Onko Pilotti-toiminta luonut uusia yhteistyöverkostoja ja -kumppaneita edustamallesi organisaatiolle?.....	38
TAULUKKO 6. Millaisia tuloksia Pilotti-toiminta on työmenetelmänä saanut aikaiseksi?.....	39
TAULUKKO 7. Mitkä ovat Pilotti-toiminnan vahvuudet varhaisnuorisotyössä?.....	40
TAULUKKO 8. Mitkä ovat Pilotti-toiminnan kehityspisteet työmetodina?.....	40
TAULUKKO 9. Mitä tahtoisit kehittää ja/tai muuttaa Pilotti-toiminnassa?.....	40
TAULUKKO 10. Pilotti-toiminnan soveltuvuus varhaisnuorisotyön työmenetelmäksi työntekijöiden käytännön kokemuksiin pohjautuen.	42
TAULUKKO 11. Kerro mitä mieltä olet Pilotti-toiminnasta ja miksi?.....	45
TAULUKKO 12. Mikä mielestäsi on parasta Pilotti-toiminnassa, miksi?.....	46
TAULUKKO 13. Mikä mielestäsi on harmillisinta Pilotti-toiminnassa, miksi?.....	46
TAULUKKO 14. Pilotti-toiminnan toimivuus varhaisnuorisotyön työmenetelmänä pilottilaisten käytännön kokemusten perusteella.	47
KUVIOT	
KUVIO 1. Avartti nuoren prosessina.....	22

1 JOHDANTO

”Löydä siipesi ja lähde lentoon!” Kuinka inspiroiva ja innostava yksi lausahdus voikaan olla. Jokainen meistä varmasti kaipaa elämässään kannustusta ja tukea, kun matkaamme tuntemattomaa, jännittävää sekä ehkä hieman pelottavaa tulevaisuutta kohti. Varsinkin elämän murrosvaiheessa, kun olemme siirtymässä lapsuudesta kohti nuoruutta ja aikuisuutta, vaiheessa, jossa me koemme muutoksia niin itsessämme, kavereissamme ja sekä ympäristössämme. Juuri tämän murrosvaiheen sekä muutoksen tueksi on luotu Pilotti-toiminta, joka monipuolisella toiminnallaan ja kattavuudellaan soveltuu kaikille varhaisnuorille taustasta tai lähtökohdista riippumatta. Mutta miksi juuri Pilotti-ohjelma valikoitui tämän opinnäytetyön aiheeksi ja miten sitä käsitellään työn aikana?

Syy aiheen valintaan löytyy omasta nuoruudestani. Toimin rippikoulun jälkeen kerhonohjaajana Sotkamon seurakunnassa, jolloin ohjasin myös Pilotti-toimintaa muiden kerhojen ohella. Jo tällöin huomasin suuren potentiaalini kyseisessä työmenetelmässä, jossa ensimmäisinä arvoina esiin nousivat yhteisöllisyys, osallisuus sekä yhdenvertaisuus. Näiden lisäksi huomasin, kuinka paljon kerholaiset pääsivät kokemaan onnistumisen kokemuksia ja elämyksiä kerhon aikana. Aiheen valintaan vaikuttivat myös oma taustani ja kokemukseni Avartti-toiminnassa, jonka pohjalta Pilotti-toimintaa on lähdetty rakentamaan Suomessa. Kun ryhdyin opiskelemaan yhteisöpedagogiksi, tiesin jo valmiiksi, että tämä aihe on itselleni kiinnostava ja toiminnallaan työtäni inspiroiva.

Vaikka Pilotti-toiminta on kotimaassamme kehitetty työmenetelmä, ei sitä juurikaan ole tutkittu käytännössä. Sen vuoksi opinnäytetyön tärkeimpinä lähteinä toimivat työntekijähaastattelut. Avartti-säätiön lähtökohtana oli aluksi tutkia sitä, kuinka Pilotti-kerho ohjaa varhaisnuoria mukaan Avartti-toimintaan. Kuitenkaan opinnäytetyötä aloitettaessa Pilotti-toimintaan osallistuneet pilottilaiset eivät olleet vielä tarpeeksi vanhoja osallistuakseen Avartti-toimintaan. Tämän vuoksi päädyimme kompromissiin, jonka tavoitteena on tutkia Pilotti-toiminnan

soveltuvuutta varhaisnuorisotyön työmenetelmäksi. Toisekseen tämän opinnäytetyön toisena tavoitteena oli nostaa esiin Pilotin todellinen arvo ja merkitys kyseisellä työalalla. Oman taustani ja historiani vuoksi minua kiinnosti eritoten kuulla itse kerholaisten sekä Pilotti-toiminnasta vastaavien työntekijöiden näkökulmia menetelmän soveltuvuudesta käytännön kokemusten pohjalta. Siitä muodostui kaksi tutkimusongelmaa:

1. Soveltuuko Pilotti-toiminta varhaisnuorisotyössä käytettäväksi työmenetelmäksi työntekijöiden ammatillisesta näkökulmasta?
2. Toimiiko Pilotti-toiminta varhaisnuorisotyössä käytettävänä työmenetelmänä pilottilaisten käytännön kokemusten perusteella?

Näihin tutkimusongelmiin tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli vastata. Tutkimuksen taustateorioina käsitellään niin varhaisnuorisotyötä, 10–14-vuotiaiden kokonaisvaltaista kehitystä sekä tietenkin Pilotti-toimintaa ja sen teoriaa. Lisäksi opinnäytetyön yhtenä tärkeänä teoriataustana toimii Avartti -harrasteohjelma, jonka pohjalta Pilotti-toiminta on kehitetty. Opinnäytetyön aikana tehtiin sähköiset kyselyt Webprobol -järjestelmällä kaikille pilottilaisille sekä Pilottia ohjaaville työntekijöille. Pilottilaisille suunnatussa kyselyssä oli mahdollisuus osallistua 50 euron lahjakortin arvontaan. Kun kyselyt oli tehty ja niiden vastausaika oli umpeutunut, käsiteltiin saadut vastaukset ja laadittiin niistä yhteenvedot sekä päätelmät. Lisäksi pohdin lopuksi tutkimuksen onnistumisia sekä haasteita ja mahdollisia jatkotutkimusaiheita.

2 VARHAISNUORISOTYÖ

Jotta voidaan tutkia Pilotti-toiminnan soveltuvuutta varhaisnuoristyön työmenetelmäksi, on aloitettava varhaisnuorisotyön määrittelemisestä. Varhaisnuorisotyöllä viitataan kasvatukseen sisältyvään työalaan, jonka kohderyhmää ovat 7–14-vuotiaat. Tähän kohderyhmään kuuluvia lapsia sekä nuoria kutsutaan esimerkiksi seurakunnan käytännön työssä varhaisnuoriksi. Vuonna 2009 tehtiin sen aikaisen PTK – Poikien ja Tyttöjen Keskuksen toimesta linjaus, jonka mukaan varhaisnuori-termillä viitataan 13–14-vuotiaisiin ja 7–14-vuotiaita kuvataan jatkossa kouluikäisinä lapsina. Tällainen selvennys tehtiin, jotta lapsuuden merkitystä ja arvoa kunnioitettaisiin vallitsevan nuoruuden ihannoinnin sijaan. Myös varhaisnuorisotyö-termiä käytetään erityisesti seurakunnan tekemästä työstä kyseisen kohderyhmän parissa. (Jansa 2010, 266–267.) Kuitenkin tässä opinnäytetyössä käytetään varhaisnuori-termiä kuvaamaan 7–14-vuotiaita ja varhaisnuorisotyö-termiä kuvaamaan kaikkien organisaatioiden 7–14-vuotiaiden parissa tehtävää työtä. Tämä linjaus tehtiin, jotta välttyttäisiin turhilta väärinkäsityksiltä teoriaa käsiteltäessä.

Eri organisaatioiden varhaisnuorisotyöalojen tavoitteet ovat selkeät ja yhtenevät organisaatiokohtaisista eroista huolimatta. Työn ohjenuorana toimii varhaisnuorten kokonaisvaltaisen kehityksen ja kasvun tukeminen turvallisuuden sekä hyvinvoinnin takaavassa ympäristössä. Käytännössä se tarkoittaa varhaisnuorten opastamista sekä ohjaamista kohti aikuisuutta, unohtamatta osallisuutta, yhteisöllisyyttä tai oikeuksia. Itsenäisyyteen ohjaamisen sekä opettamisen rinnalla kyseisessä työmuodossa tuetaan myös sukupolvien välistä suhdetta ja kommunikaatiota. Varhaisnuorisotyön tarkoituksena on myös tukea varhaisnuoria löytämään oman itsensä ja kunnioittamaan itseään sekä muita elämän kaikissa tilanteissa. (Nieminen 2007, 21–26; Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021; Takamaa, Grönholm, Holländer, Jokela, Kähkönen, Vappula & Vinko 2012, 4–14; Varhaisnuorisotyö 2021.) Tässä opinnäytetyössä keskitytään tarkemmin seurakunnan sekä kunnan tekemään varhaisnuorisotyöhön.

2.1 Seurakunta

Kirkkolaissa seurakuntien velvollisuudeksi asetettu varhaisnuorisotyö eli kouluikäisten lasten parissa tehtävä työ on yksi Suomen evankelisluterilaisen kirkon kasvatustyön kulmakivistä. Työalana se on laaja-alainen sekä monipuolinen, mikä näkyy eri työmenetelmien moninaisuutena. Useimmissa seurakunnissa varhaisnuorisotyön toteutumisesta vastaa yksi tai useampi nuorisotyönohjaaja. Kyseisessä työmuodossa erityisen tärkeään asemaan nousee moniammatillisuus sekä vapaaehtoisuus. Monipuolista toimintaa pyritään toteuttamaan moniammatillisesti seurakuntien omien työntekijöiden lisäksi yhdessä myös muiden seurakuntien ja organisaatioiden työntekijöiden kanssa. Sen ohella varhaisnuorisotyön toimintaa on mahdollistamassa runsas joukko vapaaehtoisia, kuten kerhonohjaajia, jotka suunnittelevat sekä ohjaavat monimuotoisia kerhoja. (Jansa 2010, 267–275; Kirkkolaki 26.11.1993/1054, § 4; Takamaa ym. 2012, 4–43.)

Varhaisnuorisotyön rakenteet ovat seurakunnan työalana selkeät. Kirkon varhaisnuorisotyön historia on pitkä ja laaja-alainen, ja se ulottuu 1800-luvun loppuun saakka. 1900-luku oli seurakunnan varhaisnuorisotyön kulta-aikaa, jolloin toiminnassa oli parhaimmillaan mukana lähes 200 000 lasta. Esimerkiksi 1970-luvulla varhaisnuorisotyötä koskevassa kasvatustoiminnan kokonaisohjelmassa määriteltiin tavoitteita varhaisnuorten parissa tehtävälle työlle, mikä osaltaan on edistänyt varhaisnuorisotyön kehitystä. Vaikka vastaaviin osallistujamääriin ei tuon kulta-ajan jälkeen ole päästy, on nykyään tehtävän varhaisnuorisotyön perusta silti pitkän ja monivaiheisen kehityshistorian lopputulema. (Pietilä 1997, 170; Takamaa ym. 2012, 16–18.)

Nykypäivän varhaisnuorisotyön tavoitteet ovat seuraavat. Kuten seurakunnan työaloilla ylipäätään, on 7–14-vuotiaiden parissa tehtävän työn yhtenä keskeisimpänä tavoitteena kokonaisvaltaisen kasvun sekä kehityksen tukeminen. Työn lähtökohtana on se, että kasvun sekä kehityksen kaikki osa-alueet ovat työn näkökulmasta yhtä tärkeitä varhaisnuoren kasvun kan-

nalta. Kuten olettaa voi, evankelisluterilaisen kirkon yhtenä tärkeimpänä tavoitteena on varhaisnuorten hengellisen kehityksen sekä uskonnollisen kasvun tukeminen. Seurakuntien varhaisnuorisotyön tarkoituksena on tarjota monipuolista ja avointa toimintaa, joka kannattaa jokaisen ihmisen erilaisuuden hyväksymistä sekä syrjimättömyyttä. Yhtenä toiminnan lähtökohtana on tuottaa ilmaisia tai lähes ilmaisia toimintoja. (Takamaa ym. 2012, 8–17.)

Kuten edellä mainittiin, varhaisnuorisotyö tarjoaa monipuolista toimintaa, joista parhaiten tunnettu on monipuolinen kerhotoiminta. Kerholla viitataan pienryhmiin, jotka kokoontuvat säännöllisesti koulun lukuvuoden mukaisesti. Varhaisnuorille suunnatut kerhot kategorisoidaan kahteen ryhmään: ohjelmakerhoihin, jotka tarjoavat kohderyhmälle monipuolista tekemistä, ja harrastekerhoihin, joissa keskitytään jonkin tietyn harrastuksen toteuttamiseen. Kerhojen ohjaajina toimivat vapaaehtoiset kerhonohjaajat. Erityisesti siirtymävaiheessa olevat 12–13-vuotiaat ovat vaarassa pudota varhaisnuorisotyön toiminnasta pois, mikä johtuu heille suunnatun toiminnan vähyydestä. Tämän vuoksi varhaisnuorisotyöhön tarvitaan uusia menetelmiä ja toimintoja. (Jansa 2010, 268–269.) Pilotti-toiminta on yksi näistä toiminnoista.

Varhaisnuorisotyössä toteutetaan myös monimuotoista leiri- ja retkitoimintaa. Niiden tavoitteena on tukea erityisesti varhaisnuorten ja heidän perheittensä kasvua sekä kehitystä kokonaisvaltaisesti. Kyseisen toiminnan kautta varhaisnuori saa mahdollisuuden esimerkiksi ottaa askelia kohti itsenäisyyttä, itsensä ja omien taitojen kehittämistä sekä muiden kanssa toimeentulemistä, kristillistä sanomaa unohtamatta. Retkitoiminta on tärkeä osa myös partiotoimintaa. Partio on suurin kansainvälinen nuortenliike, jonka tarkoituksena on tukea monipuolisen tekemisen, aktiivisuuden sekä kansainvälisyyden kautta ihmisen kokonaisvaltaista kasvua sekä kehitystä yksilölliset piirteet huomioiden ja yhdenvertaisesti. Osana seurakunnan varhaisnuorisotyötä partioon liittyy myös kristillinen näkökulma. (Jansa 2010, 269–271; Mitä partio on? 2021; Suomen partiolaiset – Finlands scouters ry:n peruskirja 2020, 6–7.)

Edellä mainittujen ohella varhaisnuorisotyön yhtenä toimintana tarjotaan aamu- ja iltapäivätoimintaan koulua käyville varhaisnuorille. Toiminnan tavoitteena on tarjota turvallinen ja

luotettava ympäristö etenkin 7–8-vuotiaille koulun jälkeen. Kuten toiminnan nimestä voi päätellä, toimintaa tarjotaan joko aamupäivisin tai iltapäivällä paikkakuntakohtaisesti. Se koostuu erilaisista harrastetoiminnoista, leikistä sekä hartaudellisesta toiminnasta. Aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan useimmissa kunnissa yhteistyönä paikallisen kunnan kanssa. (Jansa 2010, 270.)

Seurakuntien tarjoama toiminta ei lopu kuitenkaan vielä siihen. Useat seurakunnat tarjoavat kattavasti erilaisia tapahtumia sekä projektiluontoisia toimintaa. Tällaisia ovat esimerkiksi erilaiset musiikkitapahtumat ja nuortenillat kahviloineen. Osassa seurakunnista järjestetään kymmenen vuotta täyttävälle niin sanotut kymppisynttärarit. Myös erilaiset liikuntaturnaukset ja raamatturyhmät ovat osa seurakuntien tarjoamaa toimintaa. Ennen kaikkea toiminnasta riippumatta varhaisnuorisotyö tekee kohtaavaa työtä kaikkialla siellä, missä varhaisnuoretkin ovat, muun muassa internetissä, kouluissa sekä kaupoissa. Nykyään erityisnuorisotyön piiriin kuuluvat myös varhaisnuoret. Lisäksi varhaisnuorisotyössä tarjotaan diakonista työtettä varhaisnuorille suunnattujen ero- ja sururyhmien kautta. (Jansa 2010, 272–273.) Kaiken kaikkiaan seurakunnan työtä kuvaa erityisesti sana monipuolisuus.

2.2 Kunta

Toisin kuin seurakunnissa, kunnilla ei ole virallista varhaisnuorisotyön työalaa, vaan se sisältyy kohderyhmineen kunnan toteuttamaan nuorisotyöhön. Nuorisotyön toteuttaminen kuuluu jokaisen kunnan velvollisuuksiin ja vastuuseen, mikä on säädetty nuorisolain kahdeksannessa pykälässä. Nuorisolain tehtävä on määritellä kunnallisen nuorisotyön sekä nuorisopoliitiikan raamit sekä siihen liittyvät vastuujaot. Sen mukaan nuorisotyöllä viitataan työmuotoon, jonka tarkoituksena on tukea nuorten eli alle 29-vuotiaiden kasvua, kehitystä sekä osallisuutta. Sen lisäksi nuorisolain tavoitteena on mahdollistaa nuorten osallisuus ja vaikuttamismahdol-

lisuus yhteiskuntaa koskevassa päätöksenteossa. Laki myös velvoittaa kuntia tekemään yhteistyötä tarpeen tulleen muiden nuorisotyötä tekevien organisaatioiden sekä toimijoiden kanssa, nuoria ja perheitä unohtamatta. (Nuorisolaki 2016/1285, §1-§8; Ahonen-Walker 2020.)

Käytännössä kuntien tehtävänä on mahdollistaa nuorisotyön ohella myös nuorten osallisuus sekä vaikuttamismahdollisuudet. Nuorisopolitiikan saralla kunnan tarkoituksena on parantaa nuorten kasvu- sekä elinolosuhteita ja dialogia sukupolvien välillä. Vaikka nuorisolain linja on selkeä ja rajattu, se ei juuri määrittele sitä, millaisin keinoin nuorisotyötä kunnissa tehdään. Kunnallisen nuorisotyön palvelut ovat joko kunnan itse laatimia tai muiden kuntien toteuttamia. Toisin sanoen kunnat voivat sopia siirtävänsä vastuun toisilleen tuotettavista palveluista. Kuitenkaan viranomaisen toimivallan suhteen sopimusta ei voi tehdä, sillä sitä kuntien on itse käytettävä. (Ahonen-Walker 2020.)

Kuitenkin nuorisolakiin sisältyy ohjenuora, jossa kuvataan niitä elementtejä, joita kunnalliseen nuorisotyöhön voi kuulua. Näitä osa-alueita ovat esimerkiksi nuorten ympäristökasvatus sekä kasvatuksellinen ohjaaminen, harrastusmahdollisuuksien ja -tilojen sekä tieto- ja neuvontapalveluiden tarjoaminen, unohtamatta työpajatoimintaa sekä etsivää työtä. Ohjenuorasta huolimatta kunnilla on mahdollisuus muokata nuorisotyön sisältöä vastaamaan paikallisia tarpeita sekä erityispiirteitä. Tämä taas mahdollistaa nuorisotyön kehittämisen sekä uudenlaisten työtapojen löytämisen. (Ahonen-Walker 2020; Nuorisolaki 2016/1285.) Kuntien vapaus muokata työtään antaa myös nuorille mahdollisuuden vaikuttaa heille tarjottuun toimintaan.

Tarkennetusti nuorisolakiin on kirjattu myös tavoitteet, joihin nuorisotyöllä ja -politiikalla pyritään. Tiivistetysti jo mainittujen kokonaisvaltaisen kehityksen tukemisen ja osallisuuden sekä vaikuttamisen mahdollistamisen rinnalla kyseisten toimintojen pyrkimyksenä on parantaa alle 29-vuotiaiden kasvu- ja elinolosuhteita. Tämän lisäksi nuorisolain tarkoituksena on taata nuorille yhdenvertaisuus, tasa-arvo sekä heille kuuluvat oikeudet. Myös yhteisöllisyys ja siihen liittyvän tieto- ja taitoperustan mahdollistaminen on nostettu esiin nuorisolain neljännessä pykälässä. Edellä mainittujen tavoitteiden ohella nuorisolain tehtävänä on tukea nuorten

harrastuneisuutta sekä toimintaa yhteiskunnassa. Näihin tavoitteisiin pyritään monialaisella yhteistyöllä ja yhteisvastuulla, kulttuurien monimuotoisuudella sekä kansainvälisyydellä, kestävästä kehityksestä ja terveellisistä elämäntapoista kannattamalla, luontoa sekä elämää kunnioittaen. (Nuorisolaki 2016/1285, § 4–5.)

Monelle ihmiselle kunnan nuorisotyö tarkoittaa nuorisotiloissa toteutettavaa nuorten kohtaamistyötä. Kuitenkin kyseinen työala on paljon muutakin. Useissa kunnissa nuorisotyötä värittävät digitaaliset sekä liikkuvan ja jalkautuvan nuorisotyön osa-alueet. Digitaalisella nuorisotyöllä viitataan internetissä, eri verkkoalustoilla sekä sosiaalisessa mediassa tapahtuvaan nuorisotyöhön. Liikkuvan ja jalkautuvan työn periaate on se, että nuorisotyötä tehdään siellä, missä nuoret ovat eikä päinvastoin. Myös useille tuttu nuorisotiloissa tehtävä nuorisotyö on kehittynyt, sillä nuorisotila voi olla väliaikainen pop-up-tila tai esimerkiksi kouluun tai kirjastoon liittyvä. Nykyään yksi nuorisotyön työmuoto on kouluissa tehtävä nuorisotyö, joka integroituu kouluympäristöön ja -toimintaan. Näiden työmuotojen ohella vuonna 2018 useissa kunnissa järjestettiin moniammatillista sekä etsivää nuorisotyötä, osallistavaa toimintaa sekä vaikuttamistoimintaa ja pajatoimintaa. (Ahonen-Walker 2020; Allianssi 2018; Allianssi 2021; Kuntaliitto 2019, 21–27[Karhu 2017].)

3 IKÄRYHMÄN KEHITYS

Jotta voidaan ymmärtää paremmin Pilotti-toiminnan sekä varhaisnuorisotyön tavoitteita ja tämän opinnäytteen pyrkimystä, on puhuttava pilottilaisen eli Pilotti-toimintaan osallistuvan lapsen kehittymisestä kokonaisuudessaan. Pilottilaiset ovat toiminnassa mukana ollessaan 10–14-vuotiaita, jolloin osa heistä on lähestymässä ja osa läpikäymässä puberteettia. Kyseisessä ikävaiheessa niin nuoren mieli, keho kuin persoonakin kokee suuria muutoksia, mikä voi vaikuttaa hänen olemiseensa sekä toimintaansa monin tavoin. Yhtä aikaa nuori voi kokea olevansa valmis maailmaan, kun taas toisaalta tarvitsevänsä vanhempiensa läsnäoloa. Tähän kehitysvaiheeseen vaikuttavat vuorovaikutuksellisesti muun muassa varhaisnuoren ympäristö, perityt geenit kuin myös yksilön oma aktiivisuus. Muutos lapsuudesta kohti nuoruutta on yksi suurimmista ja nopeimmista laaja-alaisista muutoksista, joita ihminen kohtaa kasvunsa ja kehityksensä aikana. (Heikkinen 2020; Kronqvist & Pulkkinen 2007, 39–47; Nuortennetti 2020; Sinkkonen 2010, 39–41.)

Murrosiän muutokset ja oman itsensä kehitys voivat aiheuttaa nuoressa monenlaisia tunteita. Aikaisin alkanut murrosikä voi nolottaa siinä, missä viimeisenä ikäjoukostaan murrosiän saavuttaneet häpeilevät omaa tilannettaan. Tällöin on tärkeää, että nuori saa tarvitsemaansa tukea ja turvaa ympärilleen. Erityisesti tärkeä tieto nuorten kannalta on se, että jokainen nuori kehittyy ajallaan ja tavallaan ainutlaatuisena yksilönä. On myös muistettava, että jokainen nuori tarvitsee kasvaakseen ja kehittyäkseen onnistumisen kokemuksia, positiivista minäkuvausta, sosiaalisia taitoja sekä oman itsensä hyväksymistä. (Riihimaa 2019; Väestöliitto 2018.) Sitä varten on olemassa esimerkiksi Pilotti-toiminta.

3.1 Fyysinen kehitys

Ensimmäisiä merkkejä hormonaalisista muutoksista alkunsa saavan puberteetin lähestymisestä ja alkamisesta ovat fysiologiset muutokset. Niillä viitataan lapsen kehossa havaittaviin, rakenteellisiin muutoksiin, joiden kautta varhaisnuori alkaa lähestymään kohti aikuisuutta.

Sukupuolesta riippumatta murrosiässä lapsen keho voi kokea suuria muutoksia niin pituudessa, painossa, raajoissa, elimistössä, aivoissa kuten myös sukupuolielimissä sekä hormoneissa. Esimerkiksi murrosiälle tyypillinen pituuskasvu alku sijoittuu yhdeksään ikävuoteen tai sen jälkeiseen aikaan. Sen ohella esimerkiksi oma keho voi muuttua liikkuvuuden osalta vaikeasti hallittavaksi ja kömpelöksi. Lisäksi puberteetti tuo mukanaan äänenmurroksen, minkä vuoksi äänen hallinta ja käyttö voi olla aaltoilevaa ja hankalaa. Osalla nuorista lihaksisto alkaa kasvamaan ja toisilla elimistöön voi kertyä aikaisempaa enemmän rasvaa. Puberteetin tuomana muutoksena ihossa voidaan havaita muun muassa finnejä ja aknea, jotka viittaavat puberteettiin kuuluvaan hormonitoiminnan kiihtymiseen. (MLL 2019a; 2019c; 2019d; MLL 2020b; Nurmi, Ahonen, Lyytinen, Lyytinen, Pulkkinen & Ruoppila 2014, 144–145; Väestöliitto 2018.)

Tällaiset äkilliset muutokset omassa kehossa ja ulkonäössä voivat eritoten vaikuttaa varhaisnuoren itsetuntoon ja ajattelutapaan omasta itsestään. Usein he myös vertaavat itseään muihin ikätovereihin, mikä joissakin tilanteissa voi aiheuttaa häpeää omasta kehittymistilanteestaan. Sukupuolisuuteen ja seksuaalisuuteen liittyvät fysiologiset muutokset ovat useimmiten arkoja ja herkkiä aiheita kehittyvän nuoren elämässä. Myös vallitsevat kauneus- ja ulkonäköihanteet aiheuttavat varhaisnuorille suurta painetta, sillä moni heistä ajattelee kelpaavansa ja riittävänsä vasta ollessaan niiden mukainen. (MLL 2019a; 2019d; MLL 2020b; Nuortennetti 2020.)

Myös varhaisnuoren aivoissa tapahtuu paljon murrosiän aikana, sillä aivojen kehitys päättyy vasta 25 ikävuoden paikkeilla. Varhaisnuoren aivot ovat nuoren kehon sekä toiminnan ohjaamo. Esimerkiksi aivojen etulohkot säätelevät hänen kokemiaan tunteitaan sekä estävät turhaa impulsiivisuutta. Tunteet kuitenkin kehittyvät aivojen manteliumakkeessa, mikä kehittyä ennen etuotsalohkoja. Se selittää varhaisnuoren kokemat vahvat tunnereaktiot. Nuoren aivot ovat myös erityisen alttiita päihteille sekä riskikäyttäytymiselle keskeneräisen kehityksen vuoksi. Sen takia on erittäin tärkeää, että vanhemmat toimisivat etuotsalohkojen sijaisina nii-

den kehittymiseen saakka. Kun nuori saa riittävästi unta, lepoa, ravintoa sekä asioiden ja tunteiden harjoittelua, aivot saavat rauhassa vahvistua sekä kehittyä turvallisesti kohti aikuisuutta. (MLL 2020a.)

3.2 Psyykkinen kehitys

Teoriassa psyykkinen kehitys voidaan nähdä jakautuvan kolmeen osa-alueeseen: kognitiiviseen ja persoonalliseen kehitykseen sekä motivaationaalisten toimintojen piiriin. Kognitiivinen kehitys muodostuu ajattelun, havaitsemisen, kielen ja oppimisen kokonaisuudesta. Persoonallisuuden näkökulmana on yksilön ainutlaatuisuuden ja erilaisuuden muodostuminen sekä kehittyminen elämän aikana niin yksilöllisesti kuin sosiaalisesti. Motivaationaaliset toiminnan käsittävät sisälleen motiivit ja tunteet. (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 32–33.) Näistä jälkimmäiseen keskitytään paremmin sosioemotionaalisen kehityksen näkökulmasta.

Yksi psyykkisen kehityksen tehtävistä on ajattelun kehittyminen, sillä ajattelutaidot alkavat kehittyä kymmenennestä elinvuodesta eteenpäin. Tällöin varhaisnuoren ajattelun kehitys ottaa suuria harppauksia kohti aikuisuuden ajattelumaailmaa. Varhaisnuoruudessa ajattelu vaihtuu lapselle ominaisesta ajattelun tavasta aikaisempaa abstraktimmaksi sekä laajemmaksi. Harterin (1990) tutkimus on osoittanut sen, että nuoruuttaan elävien nuorten ajatukset omasta itsestään ovat pelkän konkretian sijaan kokonaisvaltaisempia ja kuvaavampia verrattuna kouluikäisiin, jotka perustavat itsensä kuvailun konkreettisiin asioihin. Tällainen ajatusmaailman laajentuminen laukaisee nuoren pohtimaan omaa itseään, elämää sekä ympäröivää maailmaa uusin silmin. Omaan minäkuvaan ja maailmankuvaan liittyvien muutosten lisäksi varhaisnuoret alkavat murrosiän kynnyksellä ymmärtämään tulevaisuuden merkityksen heidän omassa elämässään. Sen ohella myös varhaisnuoren päätöksien ja suunnitelmien tekemiseen vaaditut taidot kehittyvät, mikä helpottaa tulevaisuudessa valintojen tekemistä. Kyseisten ajattelun muutoksien katsotaan olevan johdannaisia aivojen kypsymisestä. (Nurmi ym. 2014, 146–146.)

Ajattelu kuuluu havaitsemisen, kielen sekä oppimisen kanssa kognitiiviseen kehitykseen, mikä on osa psyykkisen kehityksen kokonaisuutta. Kognitiivisessa kehityksessä varhaisnuori kehittyy oppijana sekä tiedonkäsittelijänä sekä havainnoijana sekä loogisena päättelijänä. Varhaisnuori oppii pohtimaan päätöksentekoa monipuolisista näkökulmista. Sen ohella hän oppii vertailemaan asioita sekä arvioimaan tietoa ja sen sisältöä. Myös tunneälykyys sekä tunnetaidot ovat olennainen osa kognitiivista kehittymistä niin itsensä kuin myös muiden ihmisten suhteen. Samalla kuin edellä mainitut osa-alueet kehittyvät, varhaisnuoren sanallisuus sekä kielellisyys monipuolistuvat aikaisempaan verrattuna. Varhaisnuoren ajattelumallit vaikuttavat hänen tapaansa kohdata moraalisia kysymyksiä. Moraalisen kehityksen alku sijoittuu murrosiän kynnykselle. Kyseisessä kehitysiässä olevat varhaisnuoret useimmiten osaavat asettua moraalisesti toisen asemaan. Toisten kohteleminen hyvin on varhaisnuorelle oikeuden lähde. Varhaisnuoruuteen tyypillisesti kuuluvat myös elämän suurten asioiden pohdinnat, jotka voivat pahimmillaan aiheuttaa hänelle ahdistusta ja epätoivoa. Tällöin aikuisen tuki on tärkeää. (Hiipakka 2011, 7–15; MLL 2018a; MLL 2019e; 2019f.)

Yksi tärkeimmistä psyykkisen kehityksen kohteista on varhaisnuoren persoonallisuus. Persoonallisuuden kehittyminen keskittyy aikaan, jolloin varhaisnuori alkaa etsimään omaa itseään, minäkuvaansa sekä identiteettiään. Persoonallisuus on minuutta parhaimmillaan eli henkilön ainutlaatuisuutta ja yksilöllisiä piirteitä. Se ei ole kehitysvaiheista helpoin, sillä se haastaa nuoren uudenlaiseen tilanteeseen, jossa hän alkaa rakentamaan omaa itseään ja kokonaisuuttaan kohti aikuisuutta. Persoonallisuus on minuuden sekä lähipiirin kokemusten välistä dialogia, jossa käsitys itsestä muodostuu. Seksuaalisuus on myös osa nuoren persoonallisuutta. Kuten varhaisnuoreen kokonaisvaltaisesti, myös seksuaalisuuteen liittyviin asioihin vaikuttavat niin ympäristö, muut ihmiset sekä varhaisnuori itse. (Hiipakka 2011, 8; MLL 2018b.)

Varhaisnuoren psyykkiseen kehitykseen vaikuttavat tietenkin myös motivaationaaliset toiminnot, joita ohjaa motiivit. Motiivilla viitataan yksilön omaan sisäiseen tarpeeseen, joka ohjaa hänen toimintaansa sekä käyttäytymistään. Toisin sanoen motiivit ovat ihmisen sisäisiä tavoitteita, joiden toteutumiseen toiminnalla pyritään. Motiivi sisältyy motivaatioon, jolla viitataan

kokonaisuudessaan kaikkiin motiiveihin sekä psyykkiseen voiman muodostamaan kokonaisuuteen. (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 34–35.)

3.3 Sosioemotionaalinen kehitys

Sosioemotionaaliossa kehityksessä varhaisnuori kehittyi niin sosiaalisesti kuin tunne-elämältään. Murrosikää lähestyttäessä kaveri- ja ystävyysuhteiden merkitys ja arvo kasvavat varhaisnuoren elämässä, ja aikaa vietetään omanikäisten parissa aikaisempaa enemmän. Omat ikätoverit ovat varhaisnuorelle niin sanotusti vertauskuvia, joiden mielipiteillä sekä ajatuksilla voi olla erittäin suuri merkitys omaan kasvuun ja kehittymiseen. Samaan aikaan kaverisuhteissa varhaisnuori pääsee harjoittelemaan omia yhteistyö-, kompromissi- ja ongelmanratkaisutaitojaan. Tällä tavoin varhaisnuori saa oppia ja taitoja ihmissuhteiden vuorovaikutteisuudesta, jotka vaikuttavat hänen tuleviin ihmissuhteisiinsa ja niissä käyttäytymiseensä. Yhtä lailla kaveri- ja ystävyysuhteet opettavat asioita niin toisista kuin itsestä, ympäristöstä sekä nuorten keskuudessa olevista normeista. Ne myös antavat varhaisnuorelle mahdollisuuden tutustua tunteiden käsittelyyn sekä itseensä sekä muihin vaikuttavaan päätöksentekoon. (MLL 2019b; 2019e; Määttä, Koivula, Huttunen, Paananen, Närhi, Savolainen & Laakso 2017, 7 [Weissberg, Durlak, Domitrovich & Gullotta 2015]; Nurmi ym. 2014, 165 [Salmivalli, 2005]; Rittokoski 2010, 59–61.)

Kaveri- ja ystävyysuhteiden rinnalla kehittyvät lisäksi varhaisnuoren perhesuhteet. Vanhempilapsisuhde muuttuu vanhemman ohjaavasta kasvatuksesta varhaisnuoren kantaa ottavaan dialogiseen keskustelumuotoon, jossa päätökset tehdään yhdessä. Samanaikaisesti varhaisnuori voi ottaa etäisyyttä harjoitellessaan itsenäisyyttä, mikä ei kuitenkaan tarkoita sitä, ettei hän tarvitsisi vanhempiaan. Päinvastoin murrosiässä oleva varhaisnuori tarvitsee vanhempansa läheisyyttä, hyväksyntää sekä vuorovaikutusta voidakseen hyvin. Esimerkiksi yhteinen tekeminen ja erilaisten arkisten taitojen opetteleminen ovat tärkeitä asioita varhais-

nuorelle. Turvallisen aikuisen merkitys lapsen kehitykselle on erityisen tärkeää. Olisi toivottavaa, että jokaisella lapsella olisi vähintään yksi, mutta toivottavasti useampi, turvallinen ja pysyvä aikuinen elämässään. Tällainen turvallinen aikuinen voi olla vanhempi, lähipiirin aikuinen tai perheen ulkopuolinen aikuinen. (MLL 2019e; Nurmi ym. 2014, 163; Sinkkonen 2010, 40–41.) Esimerkiksi Pilottia ohjaava työntekijä voi toimia varhaisnuoren turvallisenä aikuisena.

Murrosikää lähestyttäessä ja sitä läpikäydessä voi varhaisnuorella esiintyä tunteiden kuohuntaa. Varhaisnuoren kokemat tunneilauhtelut voivat näkyä huonotuulisuuksena, empaattisuuden puutteena sekä etäisenä käytöksenä tunne-elämän kehittyessä. Tunteiden kirjo on kyseisessä vaiheessa laaja, minkä vuoksi nuorella voi muun muassa esiintyä häpeän, epätoivon ja raivon tunteita. Joskus varhaisnuoren tunteiden hallinta voi olla haastavaa, mikä aiheuttaa hallitsemattomia tunnereaktioita. Erilaiset tunteet ovat merkityksellisiä nuoren elämässä, mutta myös ihmissuhteiden saralla. Varhaisnuoren tunnetaidot ja -elämä kehittyvät vaiheittain muun kehityksen ohessa, jolloin varhaisnuori oppii säätelemään ajan kanssa omia tunteitaan. Mitä vanhemmaksi varhaisnuoret kasvavat, sitä monimuotoisemmin he oppivat hyödyntämään erilaisia tunteidenhallintakeinoja. Varhaisnuoren kehityksen yhtenä tukipilarina on se, että aikuiset puhuvat molemminpuolisista tunne-elämän kokemuksista sekä asioista hänen kanssaan. (MLL 2019c; Nurmi ym. 2010, 115-119,158.)

3.4 Henkinen ja hengellinen kehitys

Useimmiten henkisyys sekä hengellisyys ovat niputettu yhteen, eikä ihmeekään, sillä hengellisyys kuuluu osaksi henkisyyttä (Henkinen ja hengellinen tuki 2018). Seuraavissa alaluvuissa perehdytään tarkemmin näiden kahden osa-alueen erityispiirteisiin.

3.4.1 Henkinen kehitys

Henkisytyteen kuuluu olennaisesti oman minuuden sekä sen kokonaisuuteen liittyvien asioiden pohtiminen. Sen lisäksi henkisyys sisältää pohdintaa oman itsensä suhteesta elämään sekä muihin ihmisiin. Toisin sanoen henkisellä kehityksellä viitataan varhaisnuoren minäkuvan sekä oman identiteetin rakentumiseen. Murrosiässä varhaisnuoren käsitys itsestään ja minuudesta kokevat muutoksia nuoren etsiessä omaa paikkaansa ja merkitystään elämän suhteen. Henkisen kehityksen kannalta on erittäin tärkeää, että varhaisnuori oppii hyväksymään oman itsensä vahvuuksineen sekä kehityspisteineen kokonaisuutena. Yhtenä tärkeänä vaikuttajana tähän on turvallinen aikuinen, joka tukee ja hyväksyy hänet omana itsenään. (Henkinen ja hengellinen tuki 2018; MLL 2018b; Nurmiraanta, Leppämäki & Horppu 2009, 75–76.)

Minäkuvalla eli minuudella tarkoitetaan ihmisen kokemusta omasta itsestään. Varhaisnuoruudessa on tyypillistä, että minäkuva kehittyy aiempaa monipuolisemmaksi ja kattavammaksi, minkä seurauksena varhaisnuori kykenee näkemään itsensä kokonaisvaltaisemmin. Hänen minäkuvansa on alati muuttuva sekä kehittyvä. Sen muodostumiseen vaikuttavat toisilta ihmisiltä, varhaisnuorella pääosin perheeltä ja kavereilta, saatu palaute oman käytöksen suhteen. Nurmiraannan, Leppämäen ja Horpun (2009, 76) mukaan, mitä kokonaisvaltaisempi ja monipuolisempi näkemys varhaisnuorella on omasta minuudestaan, sitä paremmin hän sieittää psyykkisesti elämän haasteita sekä ongelmia. (Nurmiraanta ym. 2009, 76–77; Minäkuva ja sairauden aiheuttamat muutokset 2021.)

Sen sijaan identiteetti on ihmisen kokonaisvaltainen käsitys oman itsensä kokonaisuudesta. Sen muodostumiseen vaikuttavat niin hänen oma minäkuvansa ja ajatus omasta arvostaan kuin muiden ihmisten mielipiteet ja suhtautumistavat kyseiseen henkilöön. Identiteetti ja sen muodostuminen ovat tärkeä osa varhaisnuoruutta, sillä niiden katsotaan olevan koko nuoruuden ja murrosiän tavoite ja pyrkimys. Identiteetti ei kuitenkaan ole olemukseltaan muuttumaton, vaan se kehittyy läpi elämän. Identiteettejä on monenlaisia, sillä ihminen voi identifioida itsensä muun muassa sukupuolen, arvojen, taustan, kulttuurin, seksuaalisuuden tai tyylin kautta. (Mieli – Suomen mielenterveys ry 2021; Nurmiraanta ym. 2009, 76–77.)

3.4.2 Hengellinen kehitys

Myös hengellisyyden kehittyminen on osa varhaisnuoren kokonaisvaltaista kehittymistä. Hengellisen kehityksen kehitystehtävänä on varhaisnuoren spiritualiteetin eli hänen hengellisyytensä sekä henkisyytensä kehittyminen. Spiritualiteetti on varhaisnuoren yhteyden kokemus omaan minuuteensa sekä muihin ihmisiin ja ympäristöön. Vaikka usein luullaan spiritualiteetin olevan ainoastaan uskonnollista hengellissyyttä, voidaan sitä ilmaista myös ilman uskonnollista viitekehystä. Monen tutkijan mukaan se on jokaisen ihmisen sisäänrakennettu ominaisuus, joka on osa ihmistä syntymästä saakka. Käytännössä spiritualiteetti on kokonaisvaltaista läsnäoloa, asioiden ja niiden merkitysten syvällistä pohdintaa sekä iloa ja epätoivoa. Kilpeläinen (2019) on artikkelissaan nostanut esiin Lisa Millerin (2016) tulkinnan siitä, että lapsuudessa saatu spiritualiteetin tuki auttaa murrosiässä olevia selviämään kehityksen tyrskyistä. Hänen mukaansa Millerin tulkinnan kulmakivenä on se, että moni murrosiän haaste on taustaltaan hengellinen. (Kilpeläinen 2019 [Hay & Nye 2006; Miller 2016].)

Varhaisnuoren spiritualiteetin kehittymisen yksi tärkeimmistä tukipilareista on se, että häntä ohjataan ja opastetaan spiritualiteettiin ja sen sisältöihin. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että lapsi saa ohjausta sekä opastusta spiritualiteetista puhumiseen sekä siihen liittyvään kielellisyyteen. Ohjaus tapahtuu aikuisen ja lapsen välillä käydyn kommunikaation sekä yhdessä tekemisen kautta. Toisin sanoen spiritualiteetin kehittyminen vaatii spiritualiteetin vaalintaa, jottei sen merkitys vähenisi iän ja kasvun myötä. Varhaisnuoren kannalta on tärkeää, että hänellä on mahdollisuus kyseenalaistaa ja pohtia erilaisia asioita esimerkiksi elämästä ja kuolemasta. Jokaisella lapsella on oikeus omaan, vapaaseen spiritualiteettiinsa ja sen tukemiseen omassa kulttuurissaan ja elinympäristössään. Varhaisnuori oppii spiritualiteettia saadun tuen lisäksi kokemistaan sekä aistimistaan asioista sekä tilanteista. Se on hänen maailmankatsomuksensa pohja, joka vaikuttaa kokonaisvaltaisesti varhaisnuoren kehittymiseen. Vaikka vanhemmat ovat merkityksellisemmässä asemassa lapsen spirituaalisessa tukemisessa, kuuluu tehtävä myös muille lapsen elämään kuuluville aikuisille. (Kilpeläinen 2019.)

4 PILOTTI-TOIMINTA

Pilotti-toiminnalla tarkoitetaan toimintamuotoa, jota ryhdyttiin kehittämään Suomessa kansainvälisestä Avartti -harrasteohjelmasta vuonna 2013. Se on suunnattu kaikille 10–14-vuotiaille varhaisnuorille heidän taustastaan tai lähtökohdistaan riippumatta. Pilotti-toiminnan tärkein tavoite on toimia tukena, kannustajana sekä elämysten tuottajana elämän yhdessä suurimmassa muutoksessa, murrosiässä. Sen pyrkimyksenä on tukea varhaisnuorten onnistumisen kokemuksia ja auttaa heitä rakentamaan positiivisen minäkuvan itsestään turvallisessa sekä hyväksyvässä ympäristössä. Samalla opitaan uusia asioita itsestä ja toisista, sosiaalisia taitoja sekä itsensä ja muiden kunnioitusta yhdessä toisten kerholaisten ja toiminnan ohjaajien kanssa. (Hakkarainen & Vappula 2015, 140–141; Heikkinen 2020; Pilotti - ohjaajan opas 2016.) Ennen kaikkea Pilotti-toiminnassa jokainen pilottilainen on yhdenvertainen.

Pilotti-toiminnan kehittämisen taustalla on ollut ajatus siitä, kuinka 14–24-vuotiaille suunnatun Avartin teoriapohja soveltuisi nuoremmille varhaisnuorille. Sen kehittämisesä mukana oli useiden seurakuntien edustajia, Avartti-säätiön työntekijöitä, sen aikaisen Tyttöjen ja Poikien keskuksen edustaja sekä järjestöpuolen toimijoita. Yhdessä he kehittivät Pilotti-ohjelman, jonka testiversioina oli koulussa toimiva, leireillä toimiva sekä kerhoina toimiva Pilotti. Sen yhtenä taustatarpeena oli löytää työmenetelmä, joka tukisi juuri 10–14-vuotiaiden kehitystä sekä elämää kokonaisvaltaisesti. Samalla tavoitteena oli löytää työmenetelmä, joka tutustuttaisi nuoria Avartti-toimintaan jo varhaisemmassa vaiheessa. (Hakkarainen & Vappula 2015 140–141; Heikkinen 2020; Pilotti – ohjaajan opas 2016; Varesmaa 2021.)

Keskeisimpinä arvoina kyseisessä ohjelmassa ovat avoimuus sekä vapaaehtoisuus, jolloin jokainen kohderyhmään kuuluva pääsee mukaan ilman pakkoa tai ehtoja osallistumiselle. Pilotti-toiminnan suoritus ei perustu kilpailuun, vaan oman itsensä sekä omien taitojen kehittämiseen myönteisessä ja joustavassa ilmapiirissä ilman vertailua muihin osallistujiin ja heidän

taitoihinsa. Toiminnassa korostuu eritoten tasapainoisuus, sillä se mahdollistaa nuoren kehittymisen niin sosiaalisella, henkisellä kuin myös fyysisellä tasolla. Pilotti-toiminnan erityisiä vahvuuksia ovat porrasteisuus ja sitoutumisen tukeminen, jotka opettavat varhaisnuoria ottamaan sopivia kehitysaskelleita sekä sitoutumaan pidempiaikaiseen toimintaan iloa ja hauskuutta unohtamatta. (Pilotti -ohjaajan opas 2016; Varesmaa.)

4.1 Pilotin teoria

Koska Pilotti on Avartista kehitetty, kevyempi harrastetoiminta varhaisnuorille, voidaan Avartin teoriataustaa hyödyntää Pilotin teoriaa käsiteltäessä. (Varesmaa 2021.) Verrattaessa Pilotin teoriaa varhaisnuorisotyön lähtökohtiin ja tavoitteisiin on sanomattakin selvää, että hypoteettiseksi ajatusmalliksi muodostuu se, että Pilotti-toiminta soveltuu teorian tasolla varhaisnuorisotyön työmenetelmäksi. Kuitenkin on muistettava tämän opinnäytetyön tarkoitus sekä tavoite, jossa pyrittiin selvittämään Pilotin soveltuvuutta työntekijöiden sekä pilottilaisten käytännön kokemusten kautta. Ennen sitä kuitenkin perehdymme Pilotin taustalla vaikuttaviin työmenetelmiin.

4.1.1 Elämyspedagogiikka

Ensimmäisenä tärkeänä aiheena nousee esiin elämyspedagogiikka. Sillä viitataan kasvatustoiminnassa käytettävään menetelmään, jossa tärkeimpinä arvoina esiin nousee elämyksen merkitys kasvatustyössä. Elämyspedagogiikan kehittivät reformipedagogit 1900-luvun Saksassa. Sen yksi tunnetuimmista kehittäjistä on Kurt Hahn, joka myös kehitti kansainvälisen Avartti-ohjelman (The Duke of Edinburgh's Award). Hanhin kasvatustieteessä erityiseen asemaan nousevat haasteellisuus ja pitkäjänteisyys, unohtamatta psyykkistä ja fyysistä jaksamista. Kuitenkin kyseisessä ajatusmallissa tärkeää on sopeuttaa kasvatuksessa käytettävät har-

joitteet toimintaan osallistuvan omiin kykyihin sopiviksi. Kyseisen kasvatustieteen tavoite onkin vastata juuri yksilön tarpeisiin. (Kauppila & Ruotsalainen 2007, 458–459 [Telemäki & Bowles 2001; Telemäki 1998.]; Pilotti – Ohjaajan opas 2016, 8.)

Elämyspedagogiikassa elämyksien ohella keskeisenä ajatuksena on se, että kasvatuksen eri osa-alueiden tulisi olla linjassa toisiinsa nähden samalla muodostaen pedagogisen prosessin. Pilotti – Ohjaajan oppaan (2016,8) mukaan Hanh ajatteli, että yhteiskuntaa pystyttäisiin muuttamaan kasvatuksen avulla sisältä päin. Hänen kasvatuksellinen ideologiansa perustui siihen, että nuoresta saataisiin aktiivinen osallistuja ja vaikuttaja yhteiskuntaan. Keskinen (2015, 18) mukaan elämyspedagogiikka voidaan jakaa neljäksi aihepiiriksi: sosiaalistamiseen, ryhmässä tapahtuvaan ongelman ratkaisuun, yksilölle asetettuihin haasteisiin sekä ulkona tapahtuvaan liikkumiseen. (Keskinen 2015, 18; Pilotti – Ohjaajan opas 2016, 8.) Kuten havaita voi, Keskinen käyttämä jaottelu kuvaa Pilotti-toiminnassa olevia Palvelu-, Retki-, Taito sekä Liikunta-osuuksia, joihin palataan tarkemmin myöhemmässä vaiheessa opinnäytetyötä.

4.1.2 Nonformaalinen oppiminen

Euroopan komission tiedonannossa (2001) kerrotaan, että esimerkiksi kaikki elämän aikana opitut asiat ja kokonaisuudet, jotka ajavat oppijan henkilökohtaisia etuja ja tavoitteita, katsotaan kuuluvan elinikäiseen oppimiseen. Elinikäinen oppiminen voidaan jakaa kolmeen osaan: viralliseen eli formaaliseen oppimiseen, epäviralliseen eli nonformaaliseen oppimiseen sekä informaaliseen eli arkioppimiseen. Formaalin oppiminen tarkoittaa kaikissa koulutusjärjestelmissä sekä -organisaatioissa tapahtuvaa oppimista. Sen sijaan informaalinen viittaa arjessa tapahtuvaan oppimiseen, joka usein perustuu tahattomaan tai joskus myös tahalliseen oppimiseen. Edellä mainittujen oppimistyylien välissä on formaalisten organisaatioiden ulkopuolella tapahtuva nonformaalinen oppiminen. Se on hallittu tapahtumaketju, jossa oppiminen vastaa yksilön omiin tarpeisiin. Sitä tapahtuu niin ryhmässä kuin yksin ollessa kokemuksellisuuden sekä toiminnallisuuden kautta. Oppimisen edellytyksenä on vapaaehtoisuus, kansa-

laisaktiivisuus sekä elämäntaitojen tukeminen. (Kauppila & Ruotsalainen 2008, 466–467 [European Youth Forum 2000; Euroopan komission tiedonanto 2001; Silvennoinen 1998; Sahlberg 1999.]) Muun muassa Avartti ja Pilotti ovat hyviä esimerkkejä nonformaalisesta oppimisesta.

Nonformaalisen oppimisen tapaan sekä Avartissa, että Pilotissa toimintaan osallistuminen on vapaaehtoista. Vapaaehtoisuuden merkitys kasvavalle pilottilaiselle on suuri, koska se vaikuttaa persoonallisuuteen positiivisesti. Sen ohella vapaaehtoisuus auttaa pilottilaista motivoitumaan sekä sitoutumaan vapaaehtoisesti toimintaan. Vapaaehtoisuuden rinnalla nonformaalista oppimista tukee kokemuksellinen oppiminen. Sillä viitataan pilottilaisen omien kokemusten ja niiden analysoinnin kautta tapahtuvaan oppimiseen. Esimerkiksi Pilotti perustuu kokemukselliselle oppimiselle erityisesti Retki-osuuden kautta, sillä kyseisessä osuudessa pilottilainen pääsee oppimaan käytännössä sellaisissa ympäristöissä sekä tilanteissa, joissa hän ei muuten olisi. Lisäksi Vihla (2004) näkee nonformaalisessa oppimisessä mahdollisuuden, jonka kautta pilottilaiset joutuvat pohtimaan elämää, siihen vaadittavia asenteita, taitoja sekä arvoja, mukaan lukien opettelemaan elämänhallintaa. (Kauppila & Ruotsalainen 2008, 467–468 [Alliance of Youth CEOs 1997; Vihla 2004.]

Myös progressiivinen oppiminen on osa nonformaalia oppimista, ja se viittaa porrasteiseen oppimiseen. Kyseisessä oppimismetodissa opittavia asioita opitaan vaihe vaiheelta. Esimerkiksi Pilotti-toiminnassa kilpailun sijaan pilottilainen pääsee kehittymään omaan tahtiinsa ja keskittymään omaan kehittymiseensä ilman vertailua tai painetta. Kuten Avartissa, myös Pilotissa porrasteisuus auttaa pilottilaista löytämään positiivista sekä hyväntahtoista saavuttamisen tahtoa. Samanaikaisesti pilottilainen pääsee refleктоimaan sekä arvioimaan itse omaa suoritustaan, mikä opettaa heitä palautteen vastaanottamiseen sekä antamiseen. (Kauppila & Ruotsalainen 2008, 468 [Alliance of Youth CEOs 1997].)

Pilotti-toiminnassa nonformaalinen oppiminen näkyy myös ryhmätoiminnan, johtamistaitojen kehittämisen aikuiskontaktien sekä arvomaailmojen näkökentässä. Ryhmätoiminnoissa pilottilaiset pääsevät harjoittelemaan sosiaalisia sekä vuorovaikutustaitojaan yhdessä muitten

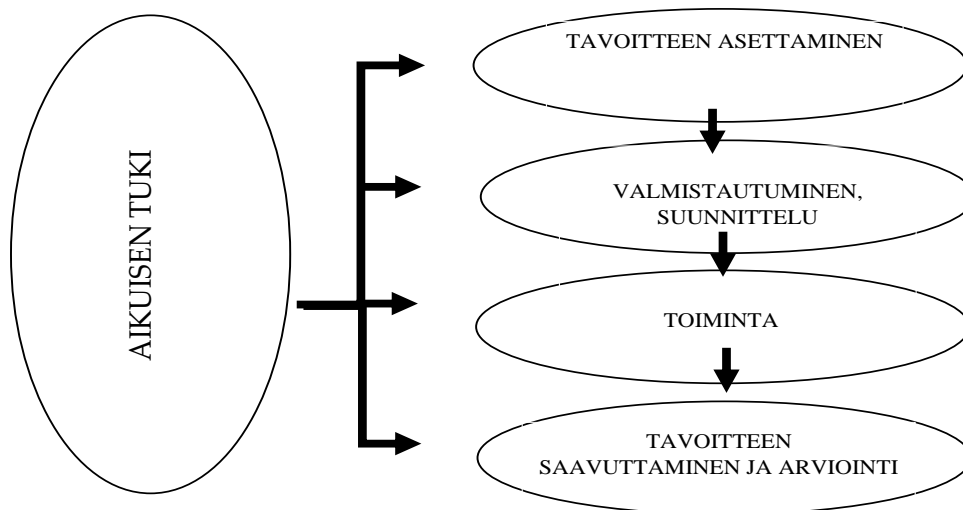
pilottilaisten kanssa samalla oppien kokemusten kautta. Ryhmä voidaan nähdä pilottilaisen kantavana voimana sekä rajojen raameina. Johtamistaitojen suhteen pilottilaiset pääsevät oppimaan ja kokeilemaan käytännön kautta yhteisten päätösten tekemistä demokraattisesti ja samalla harjoittelemaan vastuun ottamista. Kuten Avartissa, myös Pilotti-toiminnassa aikuisen työntekijän tuki on tärkeä. Hänen tehtävänä ei ole johtaa tai käskää vaan kulkea rinnalla, mikä antaa tilaa pilottilaisten innovoinnille sekä inspiraatioille. Viimeisimpänä, muttei vähäisimpänä ovat arvot, joiden merkitystä pilottilaiset miettivät omassa elämässään. Niiden arvojen merkitys heidän elämälleen on suuri, sillä ne ohjaavat häntä päätöksenteossa sekä tulevaisuudessa. (Kauppila & Ruotsalainen 2003, 468–470[Alliance of Youth CEOs 1997].)

4.2 Pilotti käytännössä

Kuten Avartissa, myös Pilotissa voidaan havaita samankaltainen prosessin eteneminen. Pilotti-toiminnassa pilottilaiset pääsevät itse päättämään, mitä he haluavat toiminnan Palvelu-, Taito-, Liikunta- ja Retki-osuuksissa tehdä. Työntekijän tehtävänä on toimia pilottilaisten tukena sekä toiminnan mahdollistajana. Hän auttaa heitä tekemään suunnitelmat, asettamaan tavoitteet sekä valmentautumaan toimintaan. Kun pilottilaiset ovat saavuttaneet tavoitteensa, he pääsevät arvioimaan omaa suoritustaan omiin Pilotti-vihkoihinsa, jotka he ovat saaneet Pilottia ohjaavalta työntekijältä toiminnan alussa. Kun pilottilaisen arvio on tehty, Pilotti-ohjaaja kirjaa oman kannustavan palautteensa heidän tekemästään suorituksesta heidän omiin vihkoihinsa. Kyseisen palautteen tavoitteena on kannustaa pilottilaisia kohtaamaan uusia haasteita. Sen vuoksi palautteiden antamisessa keskitytään positiiviseen palautteeseen negatiivisen palautteen sijaan. Pilottia voidaan tehdä kerho- ja leirimuotoisena sekä koulun yhteydessä. (Hakkarainen & Vappula 2015, 140; Kauppila & Ruotsalainen, 2008, 463; KUVIO 1; Pilotti – Ohjaajan opas 2016, 7; Varesmaa 2021.)

Pilotti-toiminta koostuu kolmesta toistaan haasteellisemmasta tasosta, mikä tekee siitä tavoitteellisen ja palkitsevan työmenetelmän varhaisnuorisotyöhön. Nämä tasot ovat Puu-, Kivi – ja Metallitaso suoritusjärjestyksessään. Jokainen näistä tasoista koostuu neljästä eri osuudesta:

palvelusta, taidosta liikunnasta sekä seikkailusta. Kaikkia osuuksia, lukuun ottamatta retkeä, järjestetään jokaisella tasolla eri verran. Puutasolla näitä jokaista osuutta on 4 kertaa, Kivitasolla 6 kertaa sekä Metallitasolla 8 kertaa. Yhden kerran suorittaminen vastaa noin yhden tunnin mittaista aikaa. Kun tason muut osuudet on suoritettu, järjestetään tason Retki-osuus, joka sisällöltään ja muodoltaan on vapaavalintainen. On myös mahdollista, että Pilotin suorituksia voidaan suorittaa yhdessä Pilotti-toiminnassa, perheen ja kavereiden kanssa sekä myös koulussa. (Hakkarainen & Vappula 2015, 140; Pilotti-ohjaajaopas 2016; Heikkinen 2020; TAULUKKO 1.)

KUVIO 1. Avartti nuoren prosessina. (mukaillen Kauppila & Ruotsalainen 2008, 463.)

TAULUKKO 1. Pilotin kolme tasoa. (mukaillen Pilotti – Ohjaajan opas 2016, 5.)

	PUU	KIVI	METALLI
Palvelu	4 kertaa	6 kertaa	8 kertaa
Liikunta	4 kertaa	6 kertaa	8 kertaa
Taito	4 kertaa	6 kertaa	8 kertaa
Retki	1 kertaa	1 kertaa	1 kertaa

Kuten jo aikaisemmin mainittiin, pilottilaiset saavat toiminnan aloittaessaan Pilotti -vihot, joihin jokaiselta kerralta merkitään sen kertaisen osuuden suoritus. Mikä tärkeintä, Pilotti-toiminnassa pilottilainen itse toimii oman itsensä arvioijana sekä tavoitteiden asettajana. Kunkin suorituskerran jälkeen hän pääsee itse arvioimaan omaa suoritustaan sekä saamaan kannustavan palautteen aikuiselta. Kun taso on läpäisty suorittamalla kaikki sille vaaditut osuudet, pilottilainen kutsutaan tunnustustilaisuuteen, jossa hänet palkitaan todistuksin ja palkinnoin tehdystä työstä sekä saavutuksista. Puu-tason suorittamisen jälkeen pilottilainen voi siirtyä suorittamaan Kivi-tasoa, jonka suorittamisen jälkeen voi siirtyä Metalli-tasolle. Metalli-tason suoritettuaan ja 14 vuotta täytettyään pilottilaiset voivat siirtyä suorittamaan Avartti-toimintaa, jonka suorittaminen vaatii taas hieman enemmän kuin Pilotin suoritus. Pilottilainen voi aloittaa Pilotti-toiminnan muultakin kuin Puu-tasolta, mikäli hänen kaverinsa ovat jo Kivi- tai Metalli-tasolla. (Heikkinen 2020; Varesmaa 2021; Pilotti-ohjaajaopas 2016, 5–7.)

5 PILOTIN OSUUDET

Kuten jo aiemmin todettiin, jokainen Pilotin taso koostuu neljästä eri osuudesta: palvelusta, taidosta, liikunnasta sekä seikkailusta. Näiden osuuksien kautta Pilotti-kerho on työmenetelmänä monipuolinen sekä kattava. Sen erityiset vahvuudet ovat siinä, että sen kautta voidaan tarjota mielenkiintoista toimintaa monipuolisesti erilaisille nuorille. Yksi tärkeimpiä ajatuksia Pilotin toiminnassa on se, että se soveltuu työmenetelmänä monenlaisiin varhaisnuorten parissa toimiviin organisaatioihin sekä työtehtäviin ja ennen kaikkea jokaiselle mukaan halualle varhaisnuorelle. (Heikkinen 2020; Varesmaa 2021.)

5.1 Palvelu

Pilotin yhtenä osuutena on palvelu. Sen tarkoituksena on antaa nuorille mahdollisuus tutustua hyväntekeväisyyteen, vapaaehtoisuuteen, lähimmäisistä välittämiseen ja auttamiseen. Tärkeintä tässä osuudessa on se, että avun antaminen ei perustu rahalliseen palkkioon tai etuuteen vaan pilottilaisen omaan auttamisen haluun. Kyseisessä osuudessa erityiseen asemaan nousee yhteisöllisyys sekä elämän moninaisuus. Samalla pilottilainen pääsee harjoittelemaan omia sosiaalisia taitojaan sekä yhteistyötaitojaan yhdessä autettavan henkilön tai ihmisryhmän sekä muiden pilottilaisten kanssa. Palvelu on toisin sanoen puhdasta vapaaehtoistoimintaa ja siihen tutustumista. Samalla myös pilottilaisille annetaan mahdollisuus kokea auttamisen iloa sekä saada toiminnasta hyvää mieltä. Esimerkiksi yhtenä Palvelu-osuuden toimintona on leivottu 100 joulutorttua paikalliselle vanhainkodille. (Hakkarainen & Vappula 2015, 140; Heikkinen 2020; Kauppila & Ruotsalainen 2007, 461; Pilotti – Ohjaajan opas 2016, 5.)

Palvelun sisältö antaa tärkeitä oppeja ja osaamistaitoja nuoren tulevaisuuteen. Nuorten kasvun kannalta palvelu antaa tarpeellisia eväitä elämään, sillä muiden auttaminen antaa autettavan ilon lisäksi myös onnellisuutta sekä hyvinvointia omaan elämään. Pilottilaisten suunnittellessa omien palveluidensa sisältöjä on tärkeää huomioida, että niihin tulevat tehtävät ovat

kokonaisuutena ikäryhmälle turvallisia ja järkeviä mutta samaan aikaan myös sopivan haasteellisia. On myös hyvä muistaa, että pilottilaisten palveluihin valitsemat tehtävät ovat sellaisia, joihin sitoutuminen onnistuu heidän tasoillaan vaaditun ajan verran. Palvelun osuuksia voi toteuttaa joko ryhmänä tai itsenäisesti, ja yhden palvelukerran suorittamiseen kuuluva aktiivinen aika on vähintään yksi tunti. (Pilotti – Ohjaajan opas 2016, 5; Renfors 2020.)

5.2 Taito

Pilottilaiset pääsevät myös harjoittelemaan omaa osaamistaan sekä oppimaan uusia asioita Taito-osuudessa. Kyseisessä osuudessa kerholaiset pääsevät harjoittelemaan erilaisia taitoja, jotka voivat olla tuttuja jo ennestään tai kokonaan uudentlaisia tuttavuuksia. Ne voivat olla esimerkiksi kädentaitoja, erä- ja pelitaitoja tai vaikkapa itseilmaisutaitoja. Taito-osuuden tarkoituksena on mahdollistaa pilottilaisille kokemus uusista tai jo aiemmin kohdatuista harrastuksista. Sen lisäksi tavoitteena on myös se, että pilottilainen pääsee kokemaan onnistumisen tunteita sekä joskus myös haasteita ja niiden voittamista. Ennen kaikkea tarkoituksena on tukea ja kehittää hänen positiivista minäkuvaansa sekä ajatusta siitä, että hän pystyy ja kykenee oppimaan ja tekemään asioita, kunhan muistaa olla rohkea ja uskoa itseensä. (Hakkarainen & Vappula 2015, 140; Heikkinen 2020; Kauppila & Ruotsalainen 2007, 461; Pilotti – Ohjaajan opas 2016, 6.)

Taito-osuudessa korostuu erityisesti käytännön oppiminen, mikä on myös yksi Pilotti-toiminnan tavoitteista. Huomioitavaa kyseisessä osuudessa on se, että taidon suorittaminen perustuu siihen, että pilottilainen saa taitoon vaadittua opetusta sekä ohjausta. Kuten palveluosuudessa, myös taito-osuuden suhteen pilottilaisten on tärkeää muistaa valita tehtäviä, jotka ovat turvallisia ja realistisen haastavia. Pilotissa taito on hyvä väylä kokeilla erilaisia taitoja, jotka kiinnostavat pilottilaista sekä voivat olla hyödyksi tulevaisuudessa. Myös Taito-osuutta voidaan suorittaa yksin tai yhdessä, jolloin on kuitenkin muistettava, että myös pilottilainen itse osallistuu taidon suorittamiseen. (Pilotti – Ohjaajan opas 2016, 6.)

5.3 Liikunta

Liikunnallisuus on yksi osa Pilotin suorittamista. Tarkoituksena ei kuitenkaan ole kilpaileminen tai paremmuusjärjestykseen asettaminen. Sen sijaan Liikunta-osuudessa pilottilaiset pääsevät tutustumaan erilaisiin liikuntalajeihin ja -tapoihin turvallisessa ympäristössä. Samalla he saavat harjoitella sekä opetella liikunnallisia taitojaan hyvään mieleen sekä iloisuuteen perustuvassa liikunnassa. Mikä tärkeintä, jokainen pilottilainen saa tulla liikuntaosuudessa mukaan omilla taidoillaan sekä tavoillaan, ilman tuomitsemista tai väheksyntää. Tämän vuoksi Pilotti tukee niin liikuntaa aktiivisesti harrastavien nuorten kuin myös liikuntaa harrastamattomien nuorten liikunnallisuutta. (Hakkarainen & Vappula 2015, 140; Heikkinen 2020; Kauppila & Ruotsalainen 2007, 462; Pilotti – Ohjaajan opas 2016, 6.)

Liikunta-osuutta suorittaessa on tärkeää muistaa liikunnan määritelmä. Kyseisessä osuudessa liikunnan määritelmänä pidetään sitä, että osuuteen valittavan lajin on kohotettava pilottilaisen fyysistä kuntoa. Tärkeää on myös huomioida liikuntalajin asettamat vaatimukset, joiden täyttämiseen pilottilaisen on saatava asianmukaista ohjausta sekä opetusta ennen lajin aloittamista. Kun edellä mainitut asiat ovat huomioitu, voi pilottilainen parhaimmillaan löytää lajin, josta tulee hänelle uusi harrastus. Yhtä lailla pilottilaisten on hyvä valita Liikuntaosuuksiinsa sellaisia lajeja, jotka ovat heille realistisia ja joita he jaksavat tehdä. Kuitenkin myös liikunnassa on pilottilaisen hyvä haastaa itseään sopivissa määrin. (Pilotti – Ohjaajan opas 2016,6.)

5.4 Retki

Sen sijaan pilottilaisten suorittaessa Retkiosuutta he pääsevät erityisesti kokemus- ja elämyspedagogiikan ytimeen. Sen tarkoituksena on luoda uudenlaisia kokemuksia sekä elämyksiä pilottilaisille samalla nostamalla esiin luonnon ja ympäristön arvoa sekä tutustuttaen luontoon kokonaisuutena. Samanaikaisesti retken suoritus vaatii kaikissa muissa Pilotti-toiminnan osuuksissa tarvittuja taitoja. Esimerkiksi pilottilaisten retkessä tarvitaan yhteistyötä sekä auttamista, ongelmanratkaisu- ja selviytymistaitoja, unohtamatta liikkumista ja siitä saatua iloa.

Toisin sanoen ryhmänä tehdyn retken suorittaminen vaatii jokaisen pilottilaisen osallisuutta sekä aktiivisuutta. (Heikkinen 2020; Kauppila & Ruotsalainen 2007, 462; Hakkarainen & Vappula 2015, 140; Pilotti – Ohjaajan opas 2016, 6–7.)

Myös suunniteltaessa retkeä on tärkeää ottaa huomioon turvallisuus. Kuitenkaan retken ei pidä olla liian helppo, vaan haastaa pilottilaisia sopivalla tavalla. Retken toteuttamisen ehtona on se, että pilottilaiset ovat saaneet harjoitella Retki-osuudessa tarvittavia taitoja. Suoritetun retken tavoitteena on pilottilaisen Pilotti-toiminnan mukaisesti kokonaisvaltaisen kehittymisen ja kasvun mahdollistaminen. Retken ohjelmana voi olla muun muassa luontoretkeily tai vaikkapa tutkimusmatka lähiseudulle, kunhan liikkuminen tapahtuu liikunnallisesti esimerkiksi kävellen tai pyöräillen. (Pilotti – Ohjaajan opas 2016, 7.)

6 MIKSI PILOTTI?

Miksi juuri Pilotti soveltuisi juuri varhaisnuorisotyön työmenetelmäksi? Avartti-säätiön asiamiehen, Mikko Varesmaan (2021) mukaan Pilotti-toiminta on kokonaisvaltaisesti toiminnan, elämys- ja kokemuspäädagogiikan kautta toimiva työmuoto, joka osallistaa, yhdistää sekä aktivoi varhaisnuoria osaksi yhteiskuntaa sekä vastuullista elämää. Siinä missä monet varhaisnuorille tarjotut toiminnot keskittyvät tietyn osaamisen kehittämiseen, Pilotti-toiminta tukee varhaisnuoren psykofyysis-sosiaalista kasvua kokonaisuudessaan. Toisin sanoen Pilotti-toimintaan osallistuva varhaisnuori pääsee harjoittelemaan niin fyysisiä, psyykkisiä sekä sosiaalisia taitoja yhden työmenetelmän kautta. Kyseisessä toiminnassa varhaisnuorten kyvyt ja taidot tunnustetaan sekä tunnustetaan. Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin, kasvun ja kehityksen tukemisen ohella Pilotti-toiminta tarjoaa varhaisnuorille mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa heille tarjottuun sekä suunnattuun toimintaan sekä ottaa vastuuta itsestään ja muista. (Varesmaa 2021.)

Pilotin yhtenä tärkeänä tavoitteena on toimia ennaltaehkäisevänä työmenetelmänä syrjäytymistä vastaan. On nimittäin tutkittu, että 14-vuotiaat ja heitä vanhemmat nuoret jäävät helposti pois ohjatun nuorisotyön piiristä. Varesmaa (2021) toteaa, että ennaltaehkäisevään työhön panostaminen on tärkeää, sillä jo syntyneet ongelmatilanteet ovat hankalia ratkaista sekä niiden ratkaisemiseen vaaditut työkäytännöt kalliita. Pilotti-toiminta sopii siis erinomaisesti niille nuorille, joilla ei muuta kosketuspintaa harrastustoimintaan välttämättä ole. Pilotti-toiminta tukee hyvin myös heitä, jotka jo valmiiksi osallistuvat aktiivisesti eri harrastustoimintoihin. Toisin sanoen kyseinen työmenetelmä soveltuu kattavasti eri elämäntilanteissa oleville varhaisnuorille. Sen lisäksi Pilotti-toiminta tutustuttaa varhaisnuoria Avartti-toimintaan, joka voi monelle nuorelle luoda luontaisen jatkumon Pilotti-toiminnan jälkeen. (Varesmaa 2021.)

Työntekijöille ja heidän organisaatioilleen Pilotti-toiminta tarjoaa monipuolisen sekä kattavan työmenetelmän, jota voidaan hyödyntää varhaisnuorten kohtaamisessa sekä kasvun ja kehityksen tukemisessa. Pilotti-toiminnassa tavoitteena ei ole luoda uutta sisältöä organisaation toimintoihin. Sen sijaan Pilotissa hyödynnetään jo olemassa olevia toimintoja, sillä monissa varhaisnuorten parissa työskentelevissä organisaatioissa tarjotaan niin liikuntaan, taitoon, palveluun kuin seikkailuihin ja retkiin liittyviä toimia. Toisin sanoen se vaatii toimiakseen vain jo olemassa olevien toimintojen uudelleen organisoimisen sekä järjestämisen. Parhaimmillaan Pilotti-toiminta on nuorilähtöistä toimintaa, jonka suunnitteluun sekä ideoinnin päävastuu on varhaisnuorilla itsellään. Työntekijän tehtävänä on tällöin vain toimia mahdollistaja sekä turvallisuuden luojana varhaisnuorten toimiessa Pilotin ytimenä. (Varesmaa 2021.)

Kuten mikä tahansa työmenetelmän käyttöönotto vaatii myös Pilotti-toiminnan aloittaminen hieman panostamista sekä tutustumista menetelmän toimintaan ja sisältöön. Jotta kyseinen työmenetelmä saadaan organisaation käyttöön, on yhden organisaation työntekijöistä käytävä joko Pilotti- tai Avartti-ohjaajakoulutus. Moni Pilotti-toimintaan tutustuva henkilö ajattelee sen vaativan lisää resursseja sekä työaikaan toimiakseen kunnolla, vaikka tosiasiassa se parhaimmillaan voi säästää resursseja entisestään. Varhaisnuorten osallistaminen toiminnan ideointiin, suunnitteluun sekä toteutukseen vähentää toimintaan tarvittavia resursseja. Sen lisäksi Pilotti-toiminta luo uusia yhteistyökumppaneita ja -kontakteja. Tällaisen verkostollisen yhteistyön mahdollisuutena on yhdistää eri organisaatioiden ammattitaitoa, resursseja sekä voimavaroja paikallisten varhaisnuorten tukemiseen. Tällöin työhön käytettävät resurssit jakaantuvat ja pienenevät yksittäistä organisaatiota kohti. (Varesmaa 2021.)

Myös Pilotti-toiminnasta löytyy kehittämistä vaativia kehityspisteitä. Vaikka varhaisnuorilta saatu palaute on ollut positiivista, on työntekijöiden innostaminen uuteen työmenetelmään haastavaa. Varesmaa (2021) toteaa, että moni nykyinen Pilotti-ohjaaja on alkuun epäillyt Pilotin aiheuttavan ylimääräistä työtä, mutta alkusysäyksen jälkeen he ovat todenneet sen yhdistyneen hyvin jo olemassa oleviin työmenetelmiin ja -toimintoihin. Tällä hetkellä Pilotti-toimin-

nan markkinointiin, organisointiin ja kehittämiseen liittyvät vastuukysymykset ovat epäselviä, mikä vaikeuttaa toiminnan koordinoitua. Kuitenkin tilanne on tiedossa, ja sitä kehitetään parhaillaan selvemäksi. (Varesmaa 2021.)

7 TUTKIMUSTAUSTA

Idea Pilotti-toiminnasta opinnäytetyön aiheena syntyi Suomen Avartti -edustajan ehdotuksesta. Myös omakohtainen kokemus Pilotin käytännön toimivuudesta lisäsi kiinnostusta palata aiheen pariin opintojen parissa. Tästä syntyi ajatus Pilotti-toiminnan tutkimisesta. Avartti -edustajan alkuperäinen ehdotus oli se, että kuinka Pilotti-toiminta ohjaa varhaisnuoria Avartti-toimintaan. Kuitenkaan opinnäytetyötä aloittaessa Avartti-toimintaan siirtyneitä pilottilaisia ei ollut tutkimusaineistollisesti katsottuna riittävää määrää. Tästä syystä päädyimme kompromissiin, jossa tutkimukselliseksi näkökulmaksi nousi Pilotti-toiminnan soveltuvuus varhaisnuorisotyöhön. Erityisesti opinnäytetyössä oli tarkoitus saada esiin pilottilaisten kokemuksia toiminnan sopivuudesta juuri varhaisnuorisotyöhön. Myös erittäin tärkeänä näkökulmana toimi työntekijöiden kokemus Pilotista työmenetelmänä.

Tästä siirryttiin itse toteutukseen. Tutkimus toteutettiin laadullisena tutkimuksena, ja tutkimusmenetelmäksi valikoitui sähköinen kysely Webropol 3.0 -alustalla. Jo lähtötilanteessa oli selvää, että kyselyitä olisi kaksi, joista toinen on osoitettu Pilottia ohjaaville työntekijöille ja toinen pilottilaisille. Alun perin kyselyt oli tarkoitus toteuttaa vuoden 2019 aikana, mutta muuttuneiden elämäntilanteiden ja vallitsevan Covid19 -pandemian vuoksi kyselyt siirtyivät joulukuulle 2020. Molemmat kyselyt välitettiin Avartti-säätiön edustajan kautta Pilottia ohjaaville työntekijöille ohjeviestin kera sähköpostitse. Työntekijöiden tehtävänä oli välittää pilottilaisille suunnattu saatekirje heidän Pilotti-toiminnassaan mukana oleville varhaisnuorille. (LIITE 1.) Kyselyiden tarkoituksena oli ajoittua siten, että työntekijöiden vastausaika olisi ollut 12.12.-21.12.2020 ja pilottilaisten vastausaika olisi sijoittunut 12-31.12.2020. Kuitenkin inhimillisen informaatiokatkoksen vuoksi vastaajat saivat kyselyt vasta 21.12.2020.

Tämän vuoksi päätimme yhdessä Avartti-säätiön edustajan kanssa, että tutkimuskyselyt lähetettäisiin uudestaan Pilotti-ohjaajille ja heidän kauttaan pilottilaisille. Toisella kerralla työnte-

kijöiden vastausaika oli 13.1.2021-27.1.2021 ja pilottilaisilla 13.1.-31.1.2021. Ensimmäisellä kerralla pilottilaisille suunnattuun kyselyyn vastasi kolme varhaisnuorta ja kaksi työntekijää. Toisella kyselykerralla työntekijöiden kyselyyn tuli yksi vastaus, kun taas pilottilaisten kyselyyn ei tullut vastauksia. Yhteensä siis kyselyihin vastanneita pilottilaisia oli kolme ja työntekijöiden kyselyyn vastanneita oli myös kolme.

7.1 Tutkimusongelmat

Opinnäytteen tutkimusongelmat perustuivat epätietoisuuteen Pilotin soveltuvuudesta varhaisnuorten parissa tehtävään työhön kuin myös sen käytännön toimivuudesta varhaisnuorisotyössä. Erityisesti oma henkilökohtainen taustani Pilotin osalta herätti mielenkiinnon siihen, kuinka itse pilottilaiset kokevat kyseisen työmenetelmän toimivuuden. Sen lisäksi työntekijöiden näkökulma oli tärkeä, jotta opinnäytetyössä saataisiin kuuluviin myös käytännön ammatillinen kokemus sekä ajatus Pilotin soveltuvuudesta. Tästä taustalla olevasta tarpeesta syntyivät seuraavat kaksi tutkimusongelmaa, joihin tämä opinnäytetyö pyrki löytämään vastauksen:

1. Soveltuuko Pilotti-toiminta varhaisnuorisotyössä käytettäväksi työmenetelmäksi työntekijöiden ammatillisesta näkökulmasta?
2. Toimiiko Pilotti-toiminta varhaisnuorisotyössä työmenetelmänä pilottilaisten käytännön kokemusten perusteella?

Ensimmäisen tutkimusongelman tarkoituksena oli nostaa esiin Pilotti-toiminnan soveltuvuus varhaisnuorisotyön työmenetelmäksi ammatillisesta näkökulmasta. Sen lähtöajatuksena on esitellä Pilotti-kerhon metodillinen arvo ja merkitys kyseisessä työkentässä työntekijöiden käytännön kokemusten ja kerhon tuottamien tulosten kautta. Kyseinen tutkimusongelma nousi tärkeäksi myös siitä syystä, että aiempaa tutkimustaustaa Pilotti-toiminnasta ei ole. Tämän vuoksi opinnäytetyö oli tärkeä, jotta saataisiin tietoa Pilotti-kerhon kannattavuudesta sekä toimivuudesta ammattikäytössä eri organisaatioiden varhaisnuorisotyössä ympäri Suomea.

Toiseksi tutkimusongelmaksi muodostui epätietoisuus siitä, miten itse pilottilaiset kokevat Pilotti-toiminnan toimivuuden käytännön kokemusten kautta. Tämän tutkimuksen kannalta pilottilaisten kokemukset olivat tärkeitä, jotta Pilotti-toiminnan soveltuvuutta varhaisnuoriso-työhön voitaisiin tutkia kokonaisvaltaisesti. Pilotti-toiminnan kohderyhmän näkökulmat ovat myös tärkeitä ohjelman kehittämisen kannalta, sillä työntekijöiden vastausten ohella ne antavat merkittävää tietoa Pilotin käytännön toimivuudesta edellä mainitussa työalan menetelmänä. Erityisesti itseäni kiinnosti pilottilaisten kokemus, sillä harvemmin tutkimuksissa nostetaan esiin itse kohderyhmän mielipide kokemastaan toiminnasta.

7.2 Tutkimusmenetelmät

Tutkimus toteutettiin siis laadullisena eli kvalitatiivisena tutkimuksena. Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on tutkia, kuvata sekä selvittää ilmiötä, joka yleensä sitoutuu jollain tavalla esimerkiksi sosiaaliseen ja/tai psyykkiseen yhteyteen. Sen painopiste on pelkän teorian sijaan siinä näkökulmassa, jossa tutkimuksen kaikki eri osa-alueet ja vaiheet, kuten teoria ja aineisto, käyvät yhteistä dialogia keskenään koko tutkimuksen ajan. Tutkimusmenetelmältään opinnäytetyö on kuvaileva eli deskriptiivinen. Käytännössä deskriptio eli kuvaileva menetelmä pyrkii kuvailemaan ilmiötä ja sen sisältöä kuitenkin vaikuttamatta sen olemukseen. Deskriptiolla saadut tulokset voivat olla laadullisen aineiston lisäksi myös muun muassa numeraalisia tuloksia. (Pitkäranta 2014, 33–34.) Deskriptio sopi parhaiten tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi, sillä tutkimuksen tavoitteena oli kuvata Pilotti-toiminnan soveltuvuutta vaikuttamatta tutkimuksesta saatuihin tulkintoihin.

Aineistonkeruumenetelmäksi valikoitui sähköinen kysely. Sillä viitataan internetin välityksellä jaettavaan ja täytettävään sähköiseen kyselylomakkeeseen. Sen tavoitteena on tutkia ja kysyä sitä, mitä ihminen ajattelee. Tarkoituksena on, että kyselyn saaneet henkilöt täyttävät sen itsenäisesti. Erityisen tärkeää kyseistä aineistonkeruumenetelmää käytettäessä on se, että

kysely on muokattu kokonaisuutena kohderyhmälle sopivaksi. (Pitkäranta 2014,91[Hirsjärvi 1997; Hirsjärvi & Hurme 2008]; Tuomi & Sarajärvi 2018, 85 [Eskola 1975]; Valli 2010, 103–113.)

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia sitä, mitä Pilotti-ohjaajat sekä pilottilaiset ajattelevat Pilotti-toiminnan soveltuvuudesta. Lisäksi vuoden 2020 aikana levinneen ja pandemiaksi yltyneen Covid19-viruksen eli koronaviruksen vuoksi oli perusteltua välttää ei-pakollisia ihmiskontakteja. Tämän ohella tutkimusalueen laajuus vaikutti tutkimusmenetelmän valintaan, sillä Pilotti-ohjaajia työskenteli opinnäytetyön aikana hajanaisesti ympäri Suomea. Näistä syistä oli perusteltua tehdä Pilotti-toimintaa koskeva laadullinen tutkimus sähköisiin kyselyihin pohjauttaen.

7.3 Analysointi ja luotettavuus

Kyselyistä saatujen tutkimusaineistojen analysointimenetelmäksi valikoitui dialoginen tematisointi. Kyseinen analyysitapa soveltuu monenlaisiin kvalitatiivisiin tutkimuksiin, ja sitä voidaan muokata käyttötarkoitukseen sopivaksi. Dialogisen tematisoinnin tausta-ajatuksena on taustateorioiden, kerättyjen aineistojen sekä käytettyjen tutkimusmenetelmien ja tutkijan ymmärryksen välinen dialogi, jota hyödynnetään analyysia käytettäessä. Käytännössä kyseinen analyysi toteutetaan keräämällä tutkimusaineistosta kategorioita, joiden pohjalta syntyy teemoja. (Koski 2020.) Kyseinen analysointimenetelmä soveltui erittäin hyvin tämän opinnäytetyön analysointiin ja tulosten tulkintaan, sillä toimintaan liittyvät taustateoriat sekä tutkimuksessa käytetyt menetelmät ovat vaikuttaneet kyselyiden muodostumiseen sekä aineiston muuttamiseen tutkimustuloksiksi. Samalla aiemmin mainittu dialogi auttaa tutkimustulosten tulkintaan.

Jokaista tutkimusta tehdessä on hyvä pohtia tutkimuksen luotettavuutta. Puusan ja Juutin (2020) mukaan luotettavuus koostuu eettisyydestä sekä uskottavuudesta, ja kaikki nämä ovat tärkeitä tutkimuksen luotettavuuden kannalta. Tutkimuksen uskottavuus perustuu siihen,

että tutkimuksen lukeneet ihmiset hyväksyvät tutkimuksen prosessiin kokonaisuutena. Tutkimuksen eettisyys sen sijaan kuvastaa sitä, että tutkimus on toteutettavissa missä ja milloin tahansa eettisiä periaatteita kunnioittaen. Eettinen tutkimus ei koskaan vaikuta negatiivisesti tutkimuksessa osana oleviin tutkittaviin, vaan aiheesta riippumatta sen on pyrittävä tuottamaan positiivisia asioita tutkimuksessa mukana olleille. Tutkimuksen luotettavuus syntyy tutkijan ammattitaitoisesta tutkimusotteesta ja sisällön luomisesta koko tutkimuksen ajalta. Luotettavuutta kuvaa hyvin tutkimuskokonaisuuden raportointi, ei vain onnistuneiden vaiheiden esittely. (Puusa & Juuti 2020.)

Tässä opinnäytetyössä luotettavuus eli uskottavuus, luotettavuus sekä eettisyys ovat kulkeet mukana koko prosessin ajan, sillä tutkimuksessa käytettiin kriittistä tutkimusotetta. Sen lisäksi opinnäytetyö on kuvattu kokonaisuutena onnistumisineen sekä epäonnistumisineen ilman salaailua tai piilottelua. Myös eettisyys on ollut mukana alusta asti, sillä käytetyt tutkimus- sekä aineistonkeruumenetelmät eivät ole vaikuttaneet negatiivisesti kenenkään tutkimuksessa mukana olleen henkilön tai toimijan elämään. Sen lisäksi tutkimusaineiston keruuseen käytetyt kyselyt ovat tapahtuneet anonymisti. Tällä tavoin kyselyjen kautta esiin tulleet asiat eivät henkilöidy kehenkään osallistujaan. Kokonaisuutena tutkimus toteutettiin vapaaehtoisena niin työntekijöiden kuin pilottilaisten suhteen. Pilottilaisten kyselyssä (LIITE 2/3) olevaan vapaaehtoiseen arvontaan annettuja vanhempien yhteystietoja käytettiin vain arvonnän voitosta ilmoittamiseen.

8 TYÖNTEKIJÖIDEN KYSELY

Työntekijöille suunnattu kysely on nähtävissä opinnäytetyön lopussa olevissa liitteissä (LIITE 3/1; LIITE 3/2). Seuraavaksi esitellään tarkemmin kyselyyn tulleiden vastauksien sisältöä.

8.1 Tutkimusaineisto

Työntekijöille suunniteltu kysely toteutettiin kahteen otteeseen inhimillisen informaatiivirheen aiheuttaman ongelman vuoksi. Ensimmäisellä kerralla kyselyyn vastasi kaksi työntekijää. Toisella kerralla kyselyyn vastasi yksi työntekijä. Lopputulemana kyselyihin vastasi kokonaisuudessaan kolme (n=3) työntekijää. Kyselyt lähetettiin 11 työntekijälle, jolloin kyselyn vastausprosentti on 27,3 prosenttia.

Kaksi vastanneista työntekijöistä työskenteli seurakunnassa ja yksi kunnan alaisuudessa. Työntekijät olivat käyttäneet Pilotti-toimintaa työmenetelmänä eri pituisia ajanjaksoja. Pisimpään Pilottia oli käytetty kuusi ja puoli vuotta, vuodesta 2014 saakka, toiseksi pisimpään kaksi vuotta sekä kolmanneksi pisimpään vuoden ajan Pilotti-toiminnan alkuvuosina.

Tutkimuskyselyyn vastanneista ohjaajista yhdellä oli kyselyä toteutettaessa 25 pilottilaista toiminnassa mukana. Lopuista kahdesta ohjaajasta toisella ei tällä hetkellä ollut yhtään pilottilaista ja toinen ei osannut vastata, koska ei työskennellyt enää Pilotti-toimintaa järjestävässä organisaatiossa. (TAULUKKO 2.)

TAULUKKO 2. Kuinka monta kerholaista on mukana edustamasi organisaation Pilotti-toiminnassa tällä hetkellä?

25
Tällä hetkellä ei yhtään.
En tiedä. En työskentele ko. organisaatiossa enää.

Pilottitoiminnan nähtiin pääosin soveltuvan hyvin varhaisnuorten parissa tehtävään työhön. Pilotti-toiminnan nähtiin täydentävän 10–14-vuotiaiden kerhoissa käyntiä, sillä kyseisen ikäryhmän koettiin kokevan kerhotoiminnan kuuluvan nuoremmille. Toiminnan koettiin mahdollistavan harrastustoiminnan niille varhaisnuorille, joiden harrastustoiminta on muuten vähäistä. Lisäksi Pilotti-toiminnan nähtiin tukevan varhaisnuorten sitoutumista toimintaan sekä toimivan linkkinä nuorisotoiminnassa kuudesluokkalaisten ja seiskaluokkalaisten toiminnoissa sekä siirtymävaiheessa. Myös kokemus Pilotti-toiminnan soveltumattomuudesta nousi esiin, kun työntekijä oli kokenut Pilotti-kerhon muotoutuvan erityisnuorten kerhoksi, jonka ryhmädynamiikka oli haastava sekä työntekijälle raskas. Kyseisessä tilanteessa kuitenkin koettiin, että toiminta olisi soveltunut organisaation työalaan paremmin, mikäli ryhmä ei olisi vaikuttanut samalla tavalla toimintaan. (TAULUKKO 3.)

TAULUKKO 3. Kuinka Pilotti-toiminta on soveltunut varhaisnuorten parissa tehtävään työhön edustamassasi organisaatiossa?

Pilotti on täydentänyt 10-14 vuotiaiden kerhoissa käyntiä. Kerhoissa käy hyvin pienemmät varhaisnuoret eli 1-4 luokkalaiset, mutta 5-7 luokkalaiset kokevat, ettei normaali kerhotoiminta kuulu "isoille". Pilotti toiminta taas sitouttaa kerholaisen useammalle vuodelle.
Omaa kokemusta värittää se, että pilotti-kerho muotoutui erityisnuorten kerhoksi. Kokemus oli raskas, koska ryhmä oli haastava. Uskon, että pilottikerho olisi asettunut seurakuntamme toimintaan erilailla, jos ryhmä itsessään ei olisi vienyt toiminnasta mehuja.
Soveltui hyvin. Toimi harrastustoimintana sellaisille nuorille, joilla ei ollut oikein muuta harrastusta. Toimi hyvänä linkkinä nuorisotoiminnassa kuudesluokkalaisten ja yläkoulu- laisten toiminnoissa (etenkin siirtymävaiheessa).

Työntekijät kokivat Pilotti-toiminnan tukevan varhaisnuorten kokonaisvaltaista kehitystä monipuolisesti sekä Avartin tapaan kokonaisvaltaisesti. Esiin nousi muun muassa pilottilaisten vaikuttamismahdollisuus Pilotti-toimintaan sekä toiminnan monipuolisuus ja sen ylläpitäminen, joita vahvistavat Pilotin osuudet. Psykkisen kehityksen kerrottiin näkyvän kasvuna toiminnan aikana. Fyysistä näkökulmaa tukivat ajatus liikunnan kuulumisesta jokaisen lapsen elämään, jota tuettiin Pilotissa kokeilemalla monipuolisia liikuntalajeja. Sosiaalista kehitystä

toiminnassa tuki ryhmässä tapahtuva sosiaalinen kasvu, ystävyyssuhteiden luominen, yhteisöstä oman paikan löytäminen sekä muiden auttaminen palveluosuudessa, jossa tehdään asioita toisten hyväksi. Yhtenä näkökulmana oli myös se, että toiminta tuki pilottilaisia pohtimaan omia mielenkiinnon kohteitaan ja harjoittelemaan tavoitteiden asettamista. Myös terveellisten elämäntapojen korostaminen nousi esiin vastauksista. (TAULUKKO 4.)

TAULUKKO 4. Miten Pilotti-toiminta tukee kerholaisen kokonaisvaltaista (psykkistä, fyysistä ja sosiaalista) kasvua ja kehitystä?

Pilottilaiset saavat itse vaikuttaa mitä he kauden aikana tekevät. Pilotin monipuolisuus ja siitä kiinni pitäminen taito, liikunta ja palvelu sekä retket tukevat hyvin näitä tavoitteita. Psykkinen kasvu näkyy kasvuna Pilotin aikana. Jokaisen lapsen tulisi harrastaa jotain liikuntaa ja näin Pilotissa kokeilemme eri liikuntalajeja monipuolisesti. Ryhmässä sosiaalinen kasvu ja palvelussa toisten auttaminen tukevat sosiaalista kehitystä. Tehdään asioita toisen hyväksi.
Sii missä Avarttiin, kokonaisvaltaisesti.
Omien mielenkiinnon kohteiden pohtiminen, tavoitteiden asettamisen harjoittelu, ystävyyssuhteiden luominen, yhteisössä oman paikan löytäminen, terveellisten elämäntapojen korostaminen em. asioita tulee ilmi Pilotin toimintoja tehdessä sekä ohjaajan ja ryhmän kanssa toimiessa

Kaksi kolmesta työntekijästä koki Pilotti-toiminnan luoneen yhteistyöverkostoja ja -kumppaneita edustamalleen organisaatiolle. Yhtenä taustoitukseksi kyllä-vastaukselle on se, että yhteistyökumppaneita on uskallettu kysyä laajasti mukaan, mikä on luonut monipuolisen yhteistyöverkoston. Ehtona tälle kerrotaan olevan uskallus pyytää yhteistyöhön. Yksi kolmesta työntekijästä totesi yhteistyötä syntyneen Pilotti-kerhoprosessin kautta alkuvaiheessa, mutta Pilotti-toiminta ei itsessään ollut luonut yhteistyökumppaneita toiminnan lyhytaikaisuuden vuoksi. (TAULUKKO 5.)

TAULUKKO 5. Onko Pilotti-toiminta luonut uusia yhteistyöverkostoja ja -kumppaneita edustamalleesi organisaatiolle?

On. Olemme laajasti kyselleet yhteistyökumppaneita ja he ovat lähteneet auttamaan toiminnassa. Esimerkiksi meillä on ollut mukana taitava vaapuntekijä opettamassa vaapuntekoa. Paikalliset jousiampujat ovat olleet opettamassa jousiammuntaa, ilma-

(jatkuu)

TAULUKKO 5. (jatkuu)

aseradalla ilma-aseammuntaa. Ihmiset lähtevät mielellään mukaan, kun vain uskaltaa pyytää
Itse Pilottikerho prosessi (alkuvaiheessaan) kyllä, muttei itse kerhotoimintana. Syynä kerhon lyhyt aikaisuus toiminnassamme.
Kyllä

Pilotti-toiminta on tuottanut työntekijöiden kokemuksen mukaan myös tuloksia. Sen nähdään tukevan sitoutuneisuutta sekä toimintaan ohjautuvuutta niillä varhaisnuorilla, jotka eivät muuten olisi toiminnassa mukana tai joilla ei ole seurakunnan toimintaan muuta tarttumapintaa. Pilotissa varhaisnuoret kokevat tasot ja niiden suorittamisen tärkeänä sekä saavuttavat henkilökohtaisia tavoitteita. Pilotti-toiminta nähdään myös organisaation uutena työ- ja kohtaamisen muotona sekä myös organisaation muuhun toimintaan ohjaavana sekä sitouttavana toimintana. (TAULUKKO 6.)

TAULUKKO 6. Millaisia tuloksia Pilotti-toiminta on työmenetelmänä saanut aikaiseksi?

Pilottiin sitoudutaan useammaksi vuodeksi. Kontakti varhaisnuoriin, jotka välttämättä muuten eivät olisi toiminnassa mukana, ovatkin mukana kaikki tasot ja pitävät sitä hyvin tärkeänä. Olen saanut seurata kasvua lapsesta nuoreksi. Suuri osa Pilottilaisista jatkaa Avarttiin, kerhonohjaajaksi/pilottiohjaajaksi ja isostoimintaan. Eli sitoutuvat toimintaan eteenpäinkin.
Kerhon kautta seurakunnan toiminnan piirin tuli sellaisia, joilla muuten ei olisi ollut tarttumapintaa seurakunnan toimintaan.
Nuorten henkilökohtaiset saavutukset, uusi työ- ja kohtaamisen muoto organisaatiossa.

Kaksi kolmesta työntekijästä mainitsi Pilotti-toiminnan vahvuudeksi varhaisnuorisotyössä monipuolisuuden. Lisäksi esiin nostettiin muun muassa toiminnan selkeys, tavoitteellisuus, kokonaisvaltaisuus sekä joustavuus. Näiden ohella nostettiin myös esiin sitoutuminen, mikä näkyi niin pilottilaisten sekä kerhoa ohjaavien henkilöiden pitkäaikaisena osallistumisena Pilotti-toimintaan. Sen sijaan toiminnan kehityskohteiksi ohjaajat kokivat toiminnan organisoinnin ja siihen liittyvät vastuutehtävät. Myös toiminnan markkinoinnissa sekä arvon esiin tuomisessa nähtiin puutteita. Lisäksi havaittiin haasteita Pilotin brändäyksessä oman organisaation toimintaan. Pilotti-toiminnassa kehitettävänä tai muutettavina asioina nähtiin jo edellä

mainittujen toiminnan markkinoinnin ohella työntekijöiden koulutuksen sekä innostamisen. Yhtenä kehityskohteena pohdittiin myös Pilotti-nimen mahdollista haastavuutta varhaisnuorelle. (TAULUKKO 7 - 9.)

TAULUKKO 7. Mitkä ovat Pilotti-toiminnan vahvuudet varhaisnuorisotyössä?

Selkeys. Meillä toimitaan kerhomuotoisena. Sitoutuminen. Tavoitteellisuus, joka näkyy toiminnassa selkeästi ja on selkeä selittää myös varhaisnuorille. Pilottiohjaajien sitoutuminen ja taustalla työntekeminen. Pilottiohjaajana on meillä täysi-ikäisiä täydennettynä nuoremmilla.
Monipuolisuus, kokonaisvaltaisuus
monipuolisuus, joustavuus

TAULUKKO 8. Mitkä ovat Pilotti-toiminnan kehityspisteet työmetodina?

Taustaorganisaatioiden muuttuminen ja taustahenkilöiden vaihtuminen on vaikeuttanut toimintaa. Nyt tarvitsemme selkeyttä siihen mistä saamme Pilotti todistukset ja kuka ne allekirjoittaa. Pilottitoimintaa kannattaisi pitää esillä ja ehdottomasti markkinoida paremmin valtakunnallisesti. Meillä se toimii ja uskoisin että toimii myös muualla, kun saadaan työntekijät näkemään, mikä hyöty Pilottitoiminnasta on. Kerhotoimintana Pilotti toimii erittäin hyvin.
Toiminnan brändäys omaan organisaatioon
En osaa sanoa.

TAULUKKO 9. Mitä tahtoisit kehittää ja/tai muuttaa Pilotti-toiminnassa?

Pilottitoiminta kerhotoimintana toimii loistavasti. Valtakunnallinen markkinointi, työntekijöiden koulutus ja innostaminen saisi tästä vielä hyvän jutun aikaiseksi. Pilotin tasojen palkitseminen olisi hyvä saada selkeäksi. Olisiko se pinssi Avartin tapaan tai joku muu yhtenäinen juttu? Varhaisnuorille palkitseminen on kuitenkin selkeästi saavutettu juttu ja he ovat aidosti siitä ylpeitä.
En osaa sanoa.
Nimi Pilotti voi olla haasteellinen nuorille.

8.2 Tutkimustulokset

Dialogisen tematisoinnin jälkeen esiin nousi kolme teemallista kokonaisuutta, joiden pohjalta työntekijät ovat muodostaneet käytännön kokemuksensa Pilotti-toiminnan soveltuvuudesta varhaisnuorisotyöhön. Nämä kokonaisuudet ovat Pilotti-toiminnan soveltuvuus pilottilaisille, työntekijälle sekä varhaisnuorisotyölle. Pilotti-toiminnan ensisijainen tavoite sekä tarkoitus pilottilaisen suhteen on kokonaisvaltaisen kasvun sekä kehityksen tukeminen. Vertaillen kyseistä kokonaisuutta työntekijöiden käytännön kokemuksiin voidaan nähdä selviä yhtäläisyyksiä. Heidän kokemuksensa mukaan Pilotti on tavoitteidensa mukaisesti tukenut pilottilaisen kokonaisvaltaista kasvua sekä kehitystä. Erityisesti esiin nousivat merkityksellisinä piirteinä toimintaan sitoutuminen sekä osallisuus. Heidän mukaansa Pilotti on selkeää toimintaa, jossa myös pilottilaisten hyvinvointia tuetaan. Myös vaikuttamismahdollisuudet sekä syrjäytymisen ehkäiseminen ovat merkityksellisiä Pilotti-toiminnan soveltuvuudessa. (TAULUKKO 10; Pilotti – Ohjaajan opas 2016, 4.)

Työntekijöiden vastauksista nousi esiin myös Pilotti-toiminnan soveltuvuus heille itselleen. Heille Pilotti-toiminta on kohtaava ja moniammatillisen yhteistyön työmenetelmä, joka toimintaan on selkeää ja monipuolista. Yhtenä merkityksellisenä piirteenä Pilotti-toiminnassa on se, että se voi ohjata pilottilaisia myös muuhun toimintaan. Sen sijaan varhaisnuorisotyön suhteen Pilotti nähdään uutena työmuotona, joka mahdollistaa moniammatillisen yhteistyön ja monipuolisen työmenetelmän. (TAULUKKO 3; TAULUKKO 5; TAULUKKO 6; TAULUKKO 10;)

Työntekijöillä oli myös perusteluita sille, miksi Pilotti ei soveltuisi varhaisnuorisotyöhön ja miten sitä tulisi kehittää aiempaa paremmaksi. Merkittävimpinä asioina mainittiin Pilotti-toiminnan vastuunoton, organisoinnin sekä markkinoinnin kehittäminen. Kyseisten kehityskohdeiden nykyinen tilanne koetaan huonoksi, mikä vaikeuttaa Pilotti-toiminnan käyttämistä työmenetelmänä. Ylipäättään työmenetelmän brändäys omalle organisaatiolle vaatisi vastausten perusteella kehitystoimia. Pilotin taustaorganisaation mukaan tilanteesta ollaan tietoisia, ja asiaa ollaan parhaillaan käsittelemässä. Vastauksissa nousi esiin myös tilanne, jossa Pilotti-

toiminta oli koettu raskaaksi haastavan erityisryhmän vaikutuksesta. Yhtenä pohdintana esiin tuli Pilotti-toiminnan nimi, joka voidaan kokea haasteelliseksi kohderyhmän mielestä. Toisena pohdintana esiintyi Pilotti-toimintaan liittyvien tunnustuksien ja niiden jaon kehittämistä Avartti-toimintaa mukaileviksi. (TAULUKKO 3; TAULUKKO 9; TAULUKKO 10; Varesmaa 2021.)

TAULUKKO 10. Pilotti-toiminnan soveltuvuus varhaisnuorisotyön työmenetelmäksi työntekijöiden käytännön kokemuksiin pohjautuen. (mukaillen Koski 2020.)

	Pilottilainen	Työntekijä	Varhaisnuorisotyö	Tulkinta	Vastaus tutkimusongelmaan.
Kyllä soveltuu.	Pilotti on selkeä toimintamalli, joka tukee pilottilaisten kokonaisvaltaista kasvua sekä kehittymistä ja hyvinvointia osallisuuden ja sitoutumisen kautta. Se ehkäisee syrjäytymistä tarjoten vaikuttamismahdollisuuksia sekä onnistumisen kokemuksia.	Työntekijöille Pilotti on kohtaava työmenetelmä, joka tukee moniammatillista yhteistyötä. Toiminnaltaan se on monipuolista ja selkeää. Se mahdollistaa varhaisnuorten ohjautuvuuden myös muuhun toimintaan.	Pilotti on varhaisnuorisotyön taustaorganisaatiolle uusi työmuoto. Toiminnallaan se mahdollistaa moniammatillisen yhteistyön, monipuolisen työmenetelmän sekä varhaisnuorisotyön tukemisen.	Pilotti-toiminnalla on laaja-alainen positiivinen vaikutus kohderyhmään, sitä käyttävään työntekijään sekä myös työalaaan. Pilotti toimii siis kokonaisvaltaisena työmenetelmänä, johon uskotaan vastanneiden työntekijöiden toimesta.	Tutkimustulosten mukaan Pilotti-toiminta soveltuu pääosin hyvin varhaisnuorisotyön menetelmäksi.
Ei Sovellu	Huoli Pilotti-nimen haasteellisuudesta varhaisnuorille.	Erityisnuorten ryhmän haasteellisuuden vuoksi työmenetelmä		Laaja-alaisena haasteena nähdään toiminnan valtakunnallisen	Vaikka Pilotti-toiminta pääosin koettiin varsin hyvänä menetelmänä, niin löytyy

(jatkuu)

TAULUKKO 10. (jatkuu)

		koettu raskaaksi. Toiminnan organisointi, vastuunotto sekä markkinointi kehitystarpeessa.		organisoinnin, markkinoinnin sekä vastuunoton puute. Toisaalta myös Pilotti-toiminta oli koettu raskaaksi erityisnuorten parissa tehtävässä työssä.	siitäkin kehityspisteitä. Merkittävimmät huomiot liittyivät Pilotin organisaatioon sekä markkinointiin vaikuttaviin haasteisiin.
--	--	---	--	---	--

9 PILOTTILAISTEN KYSELY

Pilottilaisille suunnatussa kyselyssä (LIITE 2/1;2/2;2/3.) oli tavoitteena selvittää, vastaako Pilotti-toiminta varhaisnuorisotyön tavoitteisiin heidän käytännön kokemuksiansa pohjalta. Kuten jo Pilotti-toiminnan sekä varhaisnuorisotyön teoriaosuuksia verrattaessa oli pääteltävissä, kyseiset teoriat olivat toisiinsa nähden yhtenevät. Tämän väitteen pohjalta voisi muodostaa hypoteesin, jonka mukaan Pilotti-toiminta vastaisi varhaisnuorisotyön tavoitteisiin. Kuitenkin on tärkeää muistaa, että teoriatieto ei tässä tilanteessa ole relevantti suoraan, vaan tarvitsee käytännön näkökulmaa ja kokemuspohjaa. Tämän vuoksi asiaa ryhdyttiin selvittämään heiltä, jotka parhaiten tietävät Pilotti-toiminnan vastaavuudesta työalan asettamiin tavoitteisiin eli siis pilottilaisilta.

9.1 Tutkimusaineisto

Ensimmäisellä kerralla pilottilaisten kyselyyn (LIITE 2/1;2/2;2/3) vastauksia saapui kolme. Informaatiokatkoksen vuoksi uusittuun, muodoltaan samaan kyselyyn vastauksia ei saatu yhtään. Kokonaisuudessaan kahdesti lähetettyyn kyselyyn vastauksia saapui siis kolme (n=3). Kyselyn vastaanotti työntekijöiden vastausten perusteella yhteensä 25 varhaisnuorta, jolloin kyselyn vastausprosentti on 12 prosenttia (TAULUKKO 2.)

Vastaajista kaksi oli tyttöjä (67 %) ja yksi poika (33 %). Heidän keski-ikänsä oli vastausaikaan 11,67 vuotta, minimi-ikä ollessa 11 vuotta ja maksimi-ikä ollessa 13 vuotta. Kaikkien vastanneiden Pilotti-toiminnan järjestäjäorganisaationa toimi seurakunta. Kaksi vastanneista oli Metalli-tasolla ja yksi Kivi-tasolla.

Kysyttäessä pilottilaisten mielipidettä Pilotti-toimintaan nousi avoimissa vastauksissa esiin seuraavia keskeisiä näkökulmia. Pilotti-toimintaa kuvattiin kivaksi ja mukavaksi. Perusteluina

näihin mielipiteisiin oli mukavien sekä monipuolisten juttujen tekeminen, ihan uusiin asioihin tutustuminen sekä Pilotti-toiminnan sisältämä monipuolinen toiminta. Edellä mainittujen perustelujen lisäksi Pilotti-toiminnan mukavuutta perusteltiin kavereiden kanssa olemisella sekä hauskan pitämisellä. (TAULUKKO 11.)

TAULUKKO 11. Kerro mitä mieltä olet Pilotti-toiminnasta ja miksi?

Pilottitoiminnassa on kivaa, koska tehdään kivoja ja monipuolisia juttuja.
Se on mukavaa ja siellä tutustuu ihan uusiin asioihin.
Se on mielestäni mukavaa. Siinä tulee monipuolista toimintaa. Siinä saadaan olla kavereiden kanssa ja pitää hauskaa.

Pilotin tavoitteiden pohjalta laadittuihin monivalintakysymyksiin pilottilaisilla oli täysin yhtäläiset vastaukset sukupuolesta, iästä tai heidän Pilotti-tasostaan riippumatta. Annettujen vastauksien mukaan jokainen heistä on Pilotti-toiminnassa tutustunut uusiin ihmisiin sekä saanut uusia kavereita. Sen lisäksi he ovat oppineet uusia asioita ja kokeilleet itselleen uusia harrastuksia. Kyselyyn vastanneet pilottilaiset olivat myös viihtyneet ja kokeneet onnistuvansa Pilotti-toiminnassa mukana ollessaan sekä saaneet olla oma itsensä. He olivat myös toiminnassa mukana ollessaan saaneet vaikuttaa Pilotti-toiminnan sisältöön ja olleet iloisia. Sen sijaan kaikki kolme vastaajaa valitsivat En tiedä -vastauksen kysymykseen, jossa kysyttiin vaikuttamismahdollisuudesta Pilotti-toiminnan tavoitteisiin. Edellä mainitun kysymyksen vastaukset johtuvat todennäköisesti kysymyksen huonosta muotoilusta ja ymmärrettävyydestä.

Pilottilaisten mielestä Pilotti-toiminnassa parasta on kavereiden kanssa vietetty aika sekä mukavien asioiden tekeminen yhdessä. Myös esiin nostettiin näkökulma siitä, että kyseisessä toiminnassa tehdään sellaisia asioita, joita muuten ei tehtäisi. Lisäksi perusteluiksi nousi uusien asioiden tekeminen. (TAULUKKO 12.)

TAULUKKO 12. Mikä mielestäsi on parasta Pilotti-toiminnassa, miksi?

Saa olla kavereiden kanssa ja tehdä yhdessä kivoja juttuja. Pilotissa tehdään sellaisia juttuja mitä muuten ei tulisi tehtyä.
Siellä oppii uusia asioita.
Mielestäni parasta on, kun saa olla kavereiden kanssa ja saa tehdä uusia asioita.

Pilottilaisilta kysyttiin myös sitä, mikä toiminnassa on harmillisinta. Esiin nousi ajatus siitä, että Pilotti loppuu varsin aikaisin. Myös kerhon keston lyhyys koettiin harmillisena. Yhden vastaajan kokemuksesta Pilotti-toiminnassa ei ollut mitään harmillisuuden aihetta. (TAULUKKO 13.)

TAULUKKO 13. Mikä mielestäsi on harmillisinta Pilotti-toiminnassa, miksi?

En mä tiiä kun tykkään kaikesta.
Pilotti loppuu aika aikaisin.
Joskus kerhon kesto on liian lyhyt.

9.2 Tutkimustulokset

Pilottilaisten kysely (LIITE 2/1; 2/2 ; 2/3) pohjautui Pilotti-toiminnalle asetettuihin tavoitteisiin, jotka ovat hyvin samankaltaiset varhaisnuorisotyön tavoitteiden kanssa. Tällä tavoin saatiin nostettua esiin pilottilaisten käytännön kokemus näiden tavoitteiden toteutumisesta, mikä kuvastaa samalla myös sen toimivuutta varhaisnuorisotyössä. Pilottilaisten mukaan Pilotti-toiminta tuki heidän kokonaisvaltaista kasvuaan ja kehitystään monipuolisesti sekä tasapainoisesti. Toiminnassa toteutui sosiaalisuus sekä omana itsenään oleminen, mikä kuvastaa toiminnan toimivuutta sekä joustavuutta. Yhtä lailla pilottilaiset kokivat toiminnassa mukana olon opettaneen uusia asioita. (Pilotti – ohjaajan opas 2016, 4; TAULUKKO 11; TAULUKKO 12; TAULUKKO 14.)

Sen sijaan Pilotti-toiminnan harmittavina puolina pilottilaiset kokivat toiminnan keston sekä käytännön toteuttamisen lyhytaikaisuuden (TAULUKKO 13; TAULUKKO 14). He siis kokivat toiminnan haasteena sen keston lyhyden. Kuitenkin kyseistä kokemusta tutkittaessa on hyvä pohtia näkökantaa monipuolisesti. Harmitus toiminnan keston lyhydestä voi perustua siihen näkökantaan, että pilottilainen toiminnan kestävän pidempään kokonaisuutena. Tämä taas kuvastaa sitä, että he viihtyvät mukana toiminnassa eivätkä tahtoisi sen päättyvän liian nopeasti. Toisin sanoen pilottilaisten kokemus liian lyhyestä toiminnan kestosta kuvastaa harmitusta, mutta myös toiminnassa viihtymistä. Voisi siis todeta, että varhaisnuoret viihtyvät toiminnassa, mikä näkyy myös toiminnan loppumisesta aiheutuneena harmituksena.

TAULUKKO 14. Pilotti-toiminnan toimivuus varhaisnuorisotyön työmenetelmänä pilottilaisten käytännön kokemusten perusteella (mukaillen Koski 2020).

	Pilotti-toiminta	Tulkinta	Vastaus tutkimusongelmaan
Toimii	Pilotti-toiminta koettiin joustavana, hauskana sekä iloa tuottavana, monipuolisena toimintamuotona. Se mahdollisti onnistumisen kokemukset sekä kokonaisvaltaisen kasvun sekä kehityksen tasapainoisesti itsetuntoa kasvattaen. Heidän mukaansa toiminnassa jokainen koki saaneensa olla oma itsensä sekä oppineensa uusia asioita	Verrattaessa pilottilaisten käytännön kokemusta Pilotti-toiminnan sekä varhaisnuorisotyön tavoitteisiin, on samankaltaisuus huomattava. Heidän mukaansa Pilotti-toiminta tuki heidän kokonaisvaltaista kehitystään monipuolisesti sekä kattavasti tavoitteiden mukaisesti.	Pilottilaisten käytännön kokemuksen mukaan Pilotti-toiminta toimii hyvin varhaisnuorisotyön työmenetelmänä.

(jatkuu)

TAULUKKO 14. (jatkuu)

	tutustuen uusiin ihmisiin ja kavereihin. Vastausten perusteella sitoutuminen toteutui pilottilaisten ollessa ylemmillä tasoilla.		
Ei toimi	Pilotti-toiminta loppuu aikaisin ja kerhoaika on liian lyhyt.	Pilottilaiset tematisoiduista vastauksista kävi ilmi, että Pilotti toimintana ja käytännön toteutuksena on liian lyhyt. Tämä toisaalta kuvaa varhaisnuorten tyytymättömyyttä toimintaa kohtaan. Toisaalta on myös huomattava, että vastauksista käy ilmi, että he ovat viihtyneet toiminnassa hyvin, mikäli he kokevat sen loppuvan liian aikaisin.	Pilottilaisten käytännön kokemuksiin pohjautuen Pilotti-toiminnassa harmittaa vain sen keston lyhyys, mikä kuvaa toiminnan toimivuutta enemmän kuin sen toimimattomuutta. Pilottilaiset selvästi siis viihtyisivät toiminnassa pidempään.

10 JOHTOPÄÄTÖKSET

Vaikka kyselyihin vastanneiden määrä ei ollut kovin suuri, tutkimuksen kannalta merkittävää tietoa nousi yllättävän paljon esiin. Pilotti-toiminnan kannalta nämä tiedot ovat merkittäviä, sillä aikaisempaa tutkimusmateriaalia tai aineistoa ei ole olemassa, vaan kyseistä toimintaa tutkitaan ensi kertaa. Opinnäytetyössä esitettyjen tulosten pohjautuminen työntekijöiden sekä pilottilaisten kokemukseen on erittäin tärkeä, jotta saadaan tietoa toiminnan soveltuvuudesta sekä toimivuudesta käytäntöön pohjautuen. Tämä taas auttaa löytämään Pilotti-toiminnan vahvuuksia sekä kehityskohteita, joiden kautta voidaan luoda kuvaa kokonaisuudesta. Kuten aiemmin mainittiin, tutkimusongelmia oli kaksi, joten tutkimuksen aihealue oli rajattu tarkaksi. Niiden kautta pyrittiin saamaan mahdollisimman täsmällistä tietoa juuri Pilotin toimivuudesta sekä soveltuvuudesta varhaisnuorisotyön menetelmäksi.

Ensimmäinen tutkimusongelma oli ”Soveltuuko Pilotti-toiminta varhaisnuorisotyössä käytettäväksi työmenetelmäksi työntekijöiden ammatillisesta näkökulmasta?” Tutkimuksesta saatujen tulosten mukaan työntekijät kokivat Pilotti-toiminnan soveltuvan pääosin varhaisnuorisotyön työmenetelmäksi. Erityisesti soveltuvuutta työntekijät kuvasivat toiminnan monipuolisuudella sekä sen pilottilaisille antamalla kokonaisvaltaisella kasvun ja kehityksen tuella. Sen lisäksi se nähtiin muun muassa osallistavana, kohtaavana sekä sitouttavana työmuotona, joka ohjaa toimintaan osallistuneita varhaisnuoria taustaorganisaation toisiin toimintoihin. (TAULUKKO 10.)

Sen sijaan toiminnan soveltuvuuden erityisenä haasteena nähtiin Pilotti-toiminnan maanlaajuisen organisoinnin, kehittämisen sekä markkinoinnin haasteet, jotka vaikeuttivat työmenetelmän käyttöä. Myös pilottilaisille annettujen tunnustusten kehitystarve nousi esiin. Sen lisäksi Pilotti-toiminta ei ollut toiminut erityisnuorisotyössä kohderyhmän aiheuttaman haasteellisuuden vuoksi. (TAULUKKO 10.) Toisin sanoen Pilotti-toiminta soveltuu pääosin var-

haisnuorisotyössä käytettäväksi työmenetelmäksi työntekijöiden ammatillisesta näkökulmasta. Kuitenkin toiminnan soveltuvuuden tukemiseksi on tärkeää kehittää toiminnan valtakunnallista markkinointia, organisointia sekä itse toimintaa, jotta sitä voidaan jatkossakin käyttää työmenetelmänä varhaisnuorisotyössä. Myös pilottilaisille annettuja tunnustuksia tulisi kehittää merkityksellisemmiksi.

Toisena tutkimusongelmana oli seuraava kysymys: ”Toimiiko Pilotti-toiminta varhaisnuorisotyössä käytettävänä työmenetelmänä pilottilaisten käytännön kokemusten perusteella?” Pilottilaisten kyselystä saatujen tutkimustulosten mukaan Pilotti-toiminta toimi hyvin varhaisnuorisotyön työmenetelmänä pilottilaisten käytännön kokemusten perusteella. Heidän mukaansa Pilotti-toiminta tuki heidän kokonaisvaltaista kasvuaan sekä kehitystään tasapainoisesti ja antoi heille ilon ja hauskuuden tunteita. Myös joustavuus sekä henkilökohtaisen kasvun kokemukset nousivat esiin saaduista tuloksista. Sen ohella toimintaan osallistuneet pilottilaiset saivat kokea onnistumisen kokemuksia. Ainoaksi harmituksen aiheeksi he kokivat toiminnan keston lyhyden kokonaisuutena. (TAULUKKO 14.) Pilottilaisten käytännön kokemusten perusteella Pilotti-toiminta toimii siis varhaisnuorisotyön työmenetelmänä hyvin. Ainoaksi kehityskohteeksi pilottilaiset nostivat toiminnan keston lyhyden.

Verrattaessa saatuja tutkimustuloksia Pilotti-toiminnan sekä varhaisnuorisotyön tavoitteisiin voidaan todeta, että Pilotti-toiminta toimii hyvin pilottilaisten käytännön kokemuksista ja soveltuu pääosin työntekijöiden ammatillisesta näkökulmasta varhaisnuorisotyön työmenetelmäksi. Jotta Pilotti-toiminta olisi siihen osallistuvien näkökulmasta toimivampaa, voisi toiminnan tasojen pituutta muuttaa tai lisätä Pilotti-toiminnan sekä Avartti-toiminnan väliin uuden siirtymätason, joka tukisi varhaisnuoren siirtymää Pilotista Avartin pariin. Sen sijaan Pilotti-toiminnan soveltuvuutta varhaisnuorisotyöhön voitaisiin kehittää päättämällä työntekijä, joka vastaisi Pilotti-toiminnan valtakunnallisesta organisoinnista, kehittämisestä sekä markkinoinnista. Samalla hän voisi kehittää pilottilaisille annettujen tunnustusten laatua esimerkiksi vastaamaan Avartissa annettuja tunnustuksia, kuten eräessä vastauksessa mainittiin (TAULUKKO 9).

11 POHDINTA

Kokonaisuutena koen opinnäytetyön onnistuneen hyvin tällä hetkellä vallitsevasta koronatilanteesta huolimatta. Vaikka tutkimuskyselyihin annettujen vastausten vähäisyys aiheutti huolta tutkimuksen onnistumisesta, nousi vastauksista esiin erittäin tärkeitä sekä yllättäviä huomioita Pilotti-toiminnan soveltuvuuden sekä toimivuuden suhteen. Erityisesti opinnäytetyön käytännön toteuttamisessa itseäni jäi pohdituttamaan se, kuinka paljon koronatilanne vaikutti kyselyiden etenemiseen sekä Pilotti-toiminnan toteutumiseen eri paikkakunnilla. Toiseksi pohdin sitä, miltä tulokset olisivat näyttäneet, mikäli tutkimuksen aineistonkeruumenetelmänä olisi voitu käyttää esimerkiksi pilottilaisten haastattelua. Lopputulemana on kuitenkin huomioitava se, että tutkimusalueen laajuus sekä tutkimuksen kohderyhmien hajainaisuus ohjasivat omalta osaltaan myös valitsemaan kyselyn aineistonkeruumenetelmäksi.

Opinnäytetyössä kehitettäväksi kohteiksi arvioisin pilottilaisten kyselyssä käytettyjen kysymysten asettelun. Näin jälkikäteen koen, että pilottilaisille suunnatun kyselyn kysymykset olisi voinut muotoilla paremmin, mikä olisi voinut nostaa esiin paremmin heidän ajatuksiaan toiminnan toimivuudesta. Tärkeänä kehityskohteena mainitsisin myös ensimmäisenä toteutettujen kyselyiden ajankohdan, koska kyselyt saapuivat informaatiokatkoksen vuoksi juuri ennen kohderyhmien joululomaa. Toisaalta on myös todettava, että tutkimuskyselyiden uusimisen kautta kysymyksiä ei juurikaan tullut enempää. Onnistumisiksi opinnäytetyössä sekä tutkimuksessa nostaisin työntekijöille suunnatut kyselyt, joiden pohjalta nousi erittäin keskeisiä teemoja opinnäytetyön aiheen kannalta.

Jatkotutkimuksina tähän aiheeseen pohjautuen tulevaisuudessa voitaisiin tutkia esimerkiksi sitä, kuinka Pilotti-toiminta ohjaa pilottilaisia Avartti-toiminnan pariin. Toisena ajatuksena esiin nousi se, että Pilotti-toiminnan markkinointi ja organisointi voisi olla toimiva ja mielenkiintoinen aihe toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Vaihtoehtona toiminnalliseen opinnäytetyöhön voisi olla myös Pilotti-toiminnan käynnistäminen varhaisnuorisotyön alalla toimivassa

organisaatiossa. Oli kuitenkin opinnäytetyön muoto mikä tahansa, Pilotti-toiminnassa riittää monia aiheita ja ilmiöitä tutkittavaksi ja toteutettavaksi.

Mitä tulee tutkimustuloksiin, niin en ollut yllättynyt siitä, että sekä työntekijät että pilottilaiset kokivat Pilotti-toiminnan soveltuvan hyvin varhaisnuorisotyöhön. Koen, että Pilotti-toiminta on työmenetelmä, jolla voidaan tukea varhaisnuorten kasvua sekä kehitystä monipuolisesti sekä kattavasti. Jotta kuitenkin tämä mahdollistuu, on erittäin tärkeää, että opinnäytetyössä nousseisiin kehityskohteisiin tartuttaisiin ja niitä ryhdyttäisiin kehittämään, jotta Pilotti-toiminta saisi näyttää arvonsa varhaisnuorisotyön saralla. Ennen kaikkea olisi tärkeää, että Pilotin kautta varhaisnuorille annettaisiin mahdollisuus löytää siipensä ja lähteä lentoon.

LÄHTEET

Ahonen-Walker, M. 2020. Nuorisotyö ja politiikka. Saatavissa: <https://www.kuntaliitto.fi/opetus-ja-kulttuuri/nuorisotyö>. Viitattu 23.3.2021.

Alliance of Youth CEOs. 1997. The Education of Young people. A Statement at the Dawn of the 21st Century. World Alliance of Young Men's Christian Associations & World Young Women's Christian Association & World Organization of the Scout Movement & World Association of Girls Scouts & The International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies & The International Award Association.

Allianssi. 2018. Nuorisotyö tuo kouluihin lisää yhteisöllisyyttä. Saatavissa: <https://www.alli.fi/uutiset/nuorisotyö-tuo-kouluihin-lisää-yhteisöllisyyttä>. Viitattu 23.3.2021.

Allianssi ry. 2021. Kunnallisen nuorisotyön työmuodot. Saatavissa: <https://nuorisotyosta.fi/kunnallisen-nuorisotyön-työmuodot/>. Viitattu 23.3.2021.

Anttila, V-J. 2021. Uusi koronavirus (COVID-19). Lääkärikirja Duodecim. Saatavissa: <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01257>. Viitattu 13.4.2021.

Avartti-säätiö. 2021. Elämyspedagogiikka. Saatavissa: <https://www.avartti.fi/elamyspedagogiikka/>. Viitattu 11.4.2021.

Duodecim 2016. Murrosikä. Saatavissa: <https://www.terveyskirjasto.fi/ltt02194/murrosika>. Viitattu 13.4.2021.

Eskola, A. 1975. Sosiologian tutkimusmenetelmät II. Helsinki: WSOY.

Euroopan komissio. 2001. Eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen toteuttaminen. Brysels: Euroopan komission tiedonanto.

European Youth Forum. 2000. Staying Alive. The Non-Formal Learning Domain in Europe.

Hakkarainen, K. & Vappula, K. 2015. Mikä ikä! 10–14-vuotiaat seurakuntalaisina. Helsinki: Kirjapaja Oy.

- Harter, S. 1990. Processes underlying adolescent self-concept formation. Teoksessa R. Montemayor, G.R. Adams & T.P. Gullotta (toim.) *From childhood to adolescence: A transitional period*. Newbury Park, CA: Sage, 205-239.
- Hay, D. & Nye, R. 2006. *The spirit of the child*. London: Jessica Kingsley Publishers.
- Henkinen ja hengellinen tuki. 2018. Terveyskylä.fi. Saatavissa: <https://www.terveyskyla.fi/palliatiivinentalo/tukea/henkinen-ja-hengellinen-tuki>. Viitattu 22.3.2021.
- Heikkinen, M. 2020. Pilotin kehittämisessä mukana olleen ja Sotkamon seurakunnan nuorisotyönohjaajan henkilökohtainen tiedonanto, keskustelu. 29.9.2020.
- Hiipakka, H. 2011. *Nuoruuden aalloilla. Opas nuorille ja heidän vanhemmilleen*. Vaasa: Vaasan ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/34059/Liite2_Opas.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Viitattu 23.3.2021.
- Hirsjärvi, S., ym. 1997. *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Tammi.
- Hirsjärvi, S., Hurme, H. 2008. *Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö*. Helsinki: Gaudeamus.
- Jansa, K. 2010. *Varhaisnuorisotyö seurakunnassa*. Teoksessa E. Jokela & H. Pruuki (toim.) *Jo iso, vielä pieni*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 266–283.
- Karhu, T. 2017. *Motörisoitua nuorisotyötä Suomessa. Työntekijöiden kokemuksia liikkuvasta nuorisotyöstä*. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu.
- Kauppila, M.-S., Ruotsalainen, J. 2007. *Avartti nonformaalisen oppimisen menetelmänä*. Teoksessa T. Honkala & A. Sell (toim.) *Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet*. Helsinki: Hakapaino Oy, 458–473.
- Keskinen, K. 2015. *Seikkailijasta seikkailukasvattajaksi. Seikkailukasvatus ammattina*. Seinäjoki: iPrint Oy.
- Kilpeläinen, A-E. 2019. *Lapsi tarvitsee tilaa ja tukea hengelliselle kehitykselleen*. Teema 2019/2: Katsomuskasvatus. Saatavissa: <https://teologia.fi/2019/05/lapsi-tarvitsee-tilaa-ja-tukea-hengelliselle-kehitykselleen/>. Viitattu 22.3.2021.
- Kirkkolaki. 26.11.1993/1054. Saatavissa: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931054#a1054-1993>. Viitattu 23.3.2021.

Koski, L. 2020. Teksteistä teemoiksi – Dialoginen tematisointi. Teoksessa A. Puusa & P. Juuti (toim.) Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. E-kirja. Lahti: Gaudemaus Oy.

Kuntaliitto. 2019. Kunnallinen nuorisotyö Suomessa 2019. Saatavissa: <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2019/2022-kunnallinen-nuorisotyö-suomessa-2019>. Viitattu 23.3.2021.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2018a. 12–15-vuotiaan ajattelun ja moraalin kehitys. Saatavissa: <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/12-15-v/12-15-vuotiaan-ajattelun-ja-moraalin-kehitys/>. Viitattu 21.3.2021.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2018b. Vanhemmat 12–15-vuotiaan persoonallisuuden kehityksen tukena. <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/12-15-v/vanhemmat-12-15-vuotiaan-persoonallisuuden-kehityksen-tukena/>. Viitattu 22.3.2021.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2019a. 12–15-vuotiaan tytön fyysinen kehitys. Saatavissa: <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/12-15-v/12-15-vuotiaan-tyton-fyysinen-kehitys/>. Viitattu 1.10.2020.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2019b. 12–15-vuotiaan kaverisuhteet. Saatavissa: <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/12-15-v/12-15-vuotiaan-kaverisuhteet/>. Viitattu 21.3.2021.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2019c. 12–15-vuotiaan persoonallisuuden kehitys. <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/12-15-v/12-15-vuotiaan-persoonallisuuden-kehitys/>. Viitattu 21.3.2021.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2019d. 9–12-vuotiaan fyysinen kehitys. Saatavissa: <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/9-12-v/9-12-vuotiaan-fyysinen-kehitys/>. Viitattu 21.3.2021.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2019e. 9–12-vuotiaan sosiaalinen kehitys. Saatavissa: <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/9-12-v/9-12-vuotiaan-sosiaalinen-kehitys/>. Viitattu 21.3.2021.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2019f. 9–12-vuotiaan älyllinen kehitys. Saatavissa: <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/9-12-v/9-12-vuotiaan-alyllinen-kehitys/>. Viitattu 23.2.2021.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2020a. Nuoren aivojen kehitys. Saatavissa: <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/12-15-v/nuoren-aivojen-kehitys/>. Viitattu 21.3.2021.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2020b. 12–15-vuotiaan pojan fyysinen kehitys. Saatavissa: <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/12-15-v/12-15-vuotiaan-pojan-fyysinen-kehitys/>. Viitattu 1.10.2020.

Mieli – Suomen mielenterveysseura ry. 2021. Identiteetti – Kuka minä olen? Saatavissa: <https://mieli.fi/fi/mielenterveys/itsetuntemus/identiteetti-kuka-min%C3%A4-olen>. Viitattu 22.3.2021.

Miller. L. 2016. The spiritual child: The new science on parenting for health and lifelong thriving (First Picador edition.). New York: Picado.

Minäkuva ja sairauden aiheuttamat muutokset. 2021. Terveyskylä.fi. Saatavissa: <https://www.terveyskyla.fi/nuortentalo/hoitoni/oman-sairauden-hoito/min%C3%A4kuva-ja-sairauden-aiheuttamat-muutokset>. Viitattu 22.3.2021.

Mitä partio on?. 2021. Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. Saatavissa: <https://www.partio.fi/tule-mukaan/mita-partio-on/>. Viitattu 23.3.2021.

Määttä, S., Koivula, M., Huttunen, K., Paananen, M., Närhi, V., Savolainen, H. & Laakso, M-L. 2017. Lasten sosioemotionaalisten taitojen tukeminen varhaiskasvatuksessa. Tilannekartoit. Saatavissa: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/lasten_sosioemotionaalisten_taitojen_tukeminen_varhaiskasvatuksessa.pdf. Viitattu 21.3.2021.

Nieminen, J. 2007. Vastavoiman hahmo – Nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa T. Honkala & A. Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Hakapaino Oy, 21–40.

Nuorisolaki. 12.12.2016/1285. Saatavissa: <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>. Viitattu 17.3.2021.

Nuortennetti. 2020. Murrosikä. Saatavissa: <https://www.nuortennetti.fi/mieli-ja-keho/murrosika/>. Viitattu 18.3.2021.

Nurmi, J-E., Ahonen, T., Lyytinen H., Lyytinen, P., Pulkkinen, L. & Ruoppila, I. 2014. Ihmisen psykologinen kehitys. 5. uudistettu painos. Juva: Bookwell Oy.

Nurminen H., Leppimäki, P. & Horppu, S. 2009. Kehityopsykologiaa. Lapsuudesta vanhuuteen. Hämeenlinna: Kariston kirjapaja Oy.

- Opetushallituksen raportit ja selvitykset 2017:17. Saatavissa: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/lasten_sosioemotionaalisten_taitojen_tukeminen_varhaiskasvatuksessa.pdf. Viitattu 22.3.2021.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2021. Nuorisotyö. Saatavissa: <https://minedu.fi/nuorisotyö>. Viitattu 16.3.2021.
- Pietilä, H. 1997. Varhaisnuorisotyön erityispiirteitä. Teoksessa L. Luukkonen (toim.) Nollasta neljään toista. Käsikirja seurakuntien lapsi- ja varhaisnuorisotyöhön. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Pilotti – Ohjaajan opas. 2016. Pdf-tiedosto. PTK-poikien ja tyttöjen keskus, Avartti ja Kirkkohallitus.
- Pitkäranta, A. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Työkirja ammattikorkeakouluun. E-kirja. Jokioinen: E-oppi Oy.
- Puusa, A. & Juuti, P. 2020. Laadullisen tutkimuksen luotettavuus. Teoksessa A. Puusa & P. Juuti (toim) Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. E-kirja. Lahti: Gaudeamus Oy.
- Renfors, T. 2020. Kantti kasvuun – oppitunteja hyvinvoinnista. Henkinen ja sosiaalinen hyvinvointi. Opetushallitus. Saatavissa: <https://www.oph.fi/fi/oppimateriaali/kouluikaisten-terveyden-polku/henkinen-ja-sosiaalinen-hyvinvointi>. Viitattu 29.9.2020.
- Riihimaa, R. 2019. Räiskähtelyä ja murjottamista – esiteini-ikä yllättää vanhemman. Lapsemme -lehti 3/2019 Mannerheimin lastensuojeluliitto. Saatavissa: <https://www.mll.fi/lapsemme-lehti/raiskahtelya-ja-murjottamista-esiteini-ika-yllattaa-vanhemman/>. Viitattu 1.10.2020.
- Ritokoski, S. 2010. Lapsi ja kaverit. Teoksessa E. Jokela & H. Pruuki (toim.) Jo iso, vielä pieni. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 59–78.
- Sahlberg, P. 1999. Building Bridges for Learning. The Recognition and Value of Non-Formal Education. Brussels: The Commission of the European Communities and the European Youth Forum.
- Salmivalli, C. 2005. Kaverin kanssa. Vertaissuhteet ja sosiaalinen kehitys. Opetus 2000-sarja. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Silvennoinen, H. 1998. Oppiminen työelämässä. Teoksessa H. Silvennoinen & P. Tulkki (toim.) Elinikäinen oppiminen. Tampere: Gaudeamus, 61–102.

- Sinkkonen, J. 2010. Kouluikäinen poika. Teoksessa E. Jokela & H. Pruuki (toim.) Jo iso. vielä pieni. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 31–42.
- Suomen partiolaiset – Finlands scouters ry:n peruskirja. 2020. Saatavissa: Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. Viitattu 23.3.2021.
- Takamaa, R., Grönholm, N., Holländer A.-M., Jokela E., Kähkönen, N., Vappula, K. & Vinko, T. 2012. Tytöt ja pojat seurakuntalaisina. Suomen ev.lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2012:5. Helsinki: Pekan Offset.
- Telemäki, M. 1998. Johdatus seikkailukasvatuksen teoriaan. Kajaanin opettajakoulutusyksikön julkaisuja. Kajaani: Kajaanin opettajankoulutuslaitos.
- Telemäki, M. & Bowles, S. 2001 Seikkailukasvatuksen teoria ja käytäntö osa 1. Kajaanin opettajankoulutusyksikön julkaisuja. Kajaani: Kajaanin opettajankoulutuslaitos.
- Tuomi, J., Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.
- Valli, R. 2010. Kyselytutkimus. Toim. J. Aaltola ja R. Valli teoksessa Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Juva: WS Bookwell oy, 113.
- Varhaisnuorisotyö. 2021. Suomen evankelisluterilainen kirkko. Saatavissa: <https://evl.fi/sanasto/-/glossary/word/Varhaisnuorisoty%C3%B6>. Viitattu 16.3.2021.
- Varesmaa, M. 2021. Avartti-säätiön asiamiehen henkilökohtainen tiedonanto, puhelinkeskustelu. 16.3.2021.
- Väestöliitto. 2018. Mitä murrosiässä tapahtuu? Artikkel. Saatavissa: <https://www.hyvakysymys.fi/artikkeli/mita-murrosiassa-tapahtuu/>. Viitattu 18.3.2021.
- Weissberg, R. P., Durlak, J. A., Domitrovich, C. E., & Gullotta, T. P. 2015. Social and emotional learning. Past, present, and future. Teoksessa J. A. Durlak, C. E. Domitrovich, R. P. Weissberg, & T. P. Gullotta (toim.), Handbook of social and emotional learning. Research and practice. New York: The Guilford Press, 3-19.

Hei Pilottilainen ja kotiväki!

Olen Joni Kinnunen ja opiskelen neljättä vuotta yhteisöpedagogi, kirkon nuorisotyönohjaajaksi Centria-ammattikorkeakoulussa, Kokkolassa. Olen opintojeni loppuvaiheessa, jolloin ajankohtaiseksi tulee opinnäytetyö. Omassa opinnäytetyössäni tulen tutkimaan Pilotti-toiminnan soveltuvuutta varhaisnuorisotyöhön niin kerholaisten kuin työntekijöiden näkökulmasta. Opinnäytetyöni on hankkeistanut Avartti-säätiö.

Nyt pyytäisin teidän apuunne. Opinnäytetyöni koostuu kahdesta sähköisestä kyselystä, joista toinen on osoitettu Pilotti-toimintaan osallistuneille kerholaisille. Kysely koostuu avoimista kysymyksistä sekä monivalintakysymyksistä, joihin kaikkiin olisi tarkoitus vastata. Kyselyn täyttämiseen menee noin 5–10 minuuttia.

Kysely täytetään yhdessä **VANHEMMAN KANSSA**, viimeistään **klo 18.00 31.12.2021**.

Linkki kyselyyn löytyy QR-koodina tästä vierestä:

Mikäli haluat käyttää internet-osoitetta, löytyy se tämän tekstin alapuolelta:

<https://link.webropolsurveys.com/S/EEF4FEDF980205B3>

Kaikkien kyselyyn vanhempansa yhteystiedot jättäneiden kesken arvotaan **yksi 50 euron lahjakortti S-ryhmän kaappoihin**. Lahjakortti arvotaan **31.12.2021 klo 18.00 jälkeen**, ja voittajaan olen henkilökohtaisesti yhteydessä arvontapäivänä. Yhteystiedot ovat salassa pidettäviä, joten niitä käytetään vain arvontaan ja arvonnasta ilmoittamiseen. **(Mikäli et halua osallistua arvontaan, voit jättää yhteystiedot täyttämättä.)**

Mikäli sinulle ilmenee kysyttävää, otathan yhteyttä minuun.

Ystävällisin terveisin,

Joni Kinnunen

jonni.kinnunen@centria.fi

Pilottilaisten kysely

1. Sukupuolesi *

- Tyttö
- Poika
- Muu

2. Minkä ikäinen olet? *

8

3. Kuka järjestää Pilotti-toiminnan, johon olet osallistunut? *

- Seurakunta
- Kunta
- Jokin muu, mikä?

4. Millä tasolla olet Pilotti-toiminnassa? *

- Puu-taso
- Kivi-taso
- Metalli-taso

5. Kerro mitä mieltä olet Pilotti-toiminnasta ja miksi?

6. Valitse vaihtoehdoista ne, jotka parhaiten kuvaavat sinun kokemustasi Pilotti-toiminnasta.

1= Kyllä 2= En osaa sanoa 3= Ei

Pilotti-toiminnassa.... *

	1	2	3	
Olen tutustunut uusiin ihmisiin	☐	☐	☐	En ole tutustunut uusiin ihmisiin
Olen saanut uusia kavereita	☐	☐	☐	En ole saanut uusia kavereita
Olen oppinut uusia asioita	☐	☐	☐	En ole oppinut uusia asioita
Olen kokeillut itselleni uusia harrastuksia	☐	☐	☐	En ole kokeillut uusia harrastuksia
Olen viihtynyt	☐	☐	☐	En ole viihtynyt
Olen kokenut onnistuvani	☐	☐	☐	En ole kokenut onnistuvani
Olen saanut olla oma itseni	☐	☐	☐	En ole saanut olla oma itseni
Olen saanut vaikuttaa toiminnan sisältöön	☐	☐	☐	En ole saanut vaikuttaa toiminnan sisältöön
Olen ollut iloinen Pilotti-toiminnassa	☐	☐	☐	En ole ollut iloinen Pilotti-toiminnassa
Olen saanut vaikuttaa toiminnan tavoitteisiin	☐	☐	☐	En ole saanut vaikuttaa toiminnan tavoitteisiin

7. Mikä mielestäsi on parasta Pilotti-toiminnassa, miksi? *

8. Mikä mielestäsi on harmillisinta Pilotti-toiminnassa, miksi?

9. Mikäli haluat osallistua S-ryhmän 50 euron lahjakortin arvontaan, merkitkää tähän vanhemman yhteystiedot. Tietoja käytetään vain arvonnin suorittamiseen. Arvonta suoritetaan 31.12.2020 klo 18.00 jälkeen, jolloin voittajaan ollaan yhteydessä.

Etunimi

Sukunimi

Matkapuhelin

Pilotti-toiminnan kysely työntekijöille

1. Missä organisaatiossa käytät Pilotti-toimintaa työvälineenäsi? *

Seurakunta

Kunta

Jokin muu, mikä?

2. Kuinka kauan olet käyttänyt Pilotti-toimintaa työvälineenäsi? *

3. Kuinka monta kerholaista on mukana edustamasi organisaation Pilotti-toiminnassa tällä hetkellä? *

4. Kuinka Pilotti-toiminta on soveltunut varhaisnuorten parissa tehtävään työhön edustamassasi organisaatiossa? Perustele. *

5. Miten Pilotti-toiminta tukee kerholaisen kokonaisvaltaista (psykkistä, fyysistä ja sosiaalista) kasvua ja kehitystä? *

6. Onko Pilotti-toiminta luonut uusia yhteistyöverkostoja ja -kumppaneita edustamallesi organisaatiolle? *

7. Millaisia tuloksia Pilotti-toiminta on työmenetelmänä saanut aikaiseksi? *

8. Mitkä ovat Pilotti-toiminnan vahvuudet varhaisnuorisotyössä? *

9. Mitkä ovat Pilotti-toiminnan kehityspisteet työmetodina? *

10. Mitä tahtoisit kehittää ja/tai muuttaa Pilotti-toiminnassa? *
